

مطالعه شبکه فراگیر فندق در استان گیلان

تهیه کننده:

مرتضی مومنی

عامل توسعه خوشه فندق استان گیلان

بهمن ماه ۱۴۰۳

فهرست

مقدمه	۷
فصل اول: اهمیت تشکیل شبکه‌ها و انجمن‌های صنفی در توسعه کسب و کار	۸
۱-۱- تقویت ارتباطات و همکاری‌های تجاری	۹
۱-۲- تسهیل دسترسی به منابع و فرصت‌های جدید	۹
۱-۳- ارتقای توانمندی‌های آموزشی و فنی	۹
۱-۴- حمایت از حقوق و منافع اعضا	۹
۱-۵- ایجاد اعتماد و رقابت سالم	۱۰
فصل دوم: نقش شبکه‌های تخصصی در بهبود زنجیره ارزش فندق	۱۱
۲-۱- تسهیل ارتباطات و همکاری‌های میان ذینفعان مختلف	۱۲
۲-۲- ارتقای کیفیت محصولات و فرآیندها	۱۲
۲-۳- بهینه‌سازی فرآیندهای لجستیک و توزیع	۱۳
۲-۴- تسهیل دسترسی به بازارهای جدید و فرصت‌های صادرات	۱۳
۲-۵- مدیریت ریسک و ارتقای پایدار در صنعت	۱۴
فصل سوم: مطالعه تطبیقی: بررسی نمونه‌های موفق شبکه‌های تخصصی فندق در جهان	۱۵
۳-۱- شبکه فندق ترکیه (Turkish Hazelnut Exporters Association - İHBİR)	۱۶
۳-۲- شبکه فندق ایتالیا (Associazione Nazionale Cultivatori Fagiani - ANCIF)	۱۷
۳-۳- شبکه فندق آمریکا (American Hazelnut Growers Association - AHGA)	۱۸
۳-۴- شبکه فندق اسپانیا (Asociación Nacional de Productores de Avellanas - ANPA)	۱۹
۳-۵- شبکه فندق چین (China Nut Producers Association)	۲۰
۳-۶- شبکه فندق فرانسه (Fédération des Producteurs de Noisettes de France)	۲۱
۳-۷- شبکه فندق جمهوری آذربایجان (Azerbaijan Hazelnut Producers and Exporters Association)	۲۲
۳-۸- شبکه فندق یونان (Greek Hazelnut Producers Union)	۲۳

۳-۹- شبکه فندق استرالیا (Australian Hazelnut Industry Development Group) ۲۴

۳-۱۰- شبکه فندق نیوزیلند (New Zealand Hazelnut Growers Association) ۲۵

۲۷ **فصل چهارم: بررسی شبکه‌های فراگیر اقتصادی و صنعتی در گیلان**

۱-۴- شبکه‌های کشاورزی و صنایع وابسته ۲۸

۲-۴- شبکه‌های صنعتی و تولیدی ۲۸

۳-۴- شبکه‌های بازرگانی و صادراتی ۲۹

۴-۴- شبکه‌های نوآوری و استارت‌آپ‌ها ۲۹

۴-۵- نتیجه‌گیری ۳۰

۳۱ **فصل پنجم: انواع شبکه‌های فراگیر در گیلان: اتحادیه‌ها، تعاونی‌ها و انجمن‌های صنفی**

۱-۵- اتحادیه‌ها و نقش آن‌ها در اقتصاد گیلان ۳۲

۲-۵- تعاونی‌های فعال در گیلان و نقش آن‌ها در توسعه اقتصادی ۳۲

۳-۵- انجمن‌های صنفی و تأثیر آن‌ها بر توسعه صنایع گیلان ۳۳

۴-۵- نتیجه‌گیری و پیشنهادها ۳۳

فصل ششم: نقش اتاق بازرگانی، اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی، اتحادیه‌های تعاونی، استانداری و سازمان صنعت، معدن

و تجارت در صنعت فندق و شرایط تشکیل شبکه در آنها ۳۵

۱-۶- نقش اتاق بازرگانی در توسعه صنعت فندق و شرایط تشکیل شبکه در آن ۳۶

۲-۶- نقش اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی در صنعت فندق و شرایط تشکیل شبکه در آن ۴۰

۳-۶- نقش اتحادیه‌های تعاونی در صنعت فندق ۴۴

۴-۶- نقش استانداری در صنعت فندق و شرایط تشکیل شبکه در آن ۵۰

۵-۶- نقش صنعت، معدن و تجارت در صنعت فندق و شرایط تشکیل شبکه در آن ۵۸

۶-۶- نتیجه‌گیری و راهکارهای پیشنهادی ۵۴

۵۶ **فصل هفتم: راهکارهای پیشنهادی برای تشکیل یک شبکه صنفی در گیلان**

۱-۷- تعیین ساختار سازمانی و چارچوب قانونی شبکه ۵۷

۲-۷- جذب و سازماندهی اعضای شبکه ۵۷

۳-۷- ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی برای شبکه ۵۸

۴-۷	توسعه خدمات حمایتی برای اعضای شبکه	۵۸
۵-۷	ایجاد ارتباطات قوی با نهادهای دولتی و بین‌المللی	۵۹
۶-۷	برنامه‌ریزی برای توسعه بازار و برندینگ محصولات شبکه	۵۹
۷-۷	نتیجه‌گیری و جمع‌بندی	۶۰
۶۱	فصل هشتم: ساختار و مدل پیشنهادی برای شبکه تخصصی فندق استان گیلان	
۱-۸	ساختار سازمانی شبکه تخصصی فندق گیلان	۶۲
۲-۸	مدل عملکردی شبکه تخصصی فندق گیلان	۶۳
۳-۸	نقش آفرینی شبکه در زنجیره ارزش فندق گیلان	۶۴
۴-۸	چالش‌های احتمالی و راهکارهای پیشنهادی	۶۴
۵-۸	نتیجه‌گیری و جمع‌بندی	۶۵
۶۶	فصل نهم: فرآیندهای اجرایی و چالش‌های پیاده‌سازی شبکه صنفی	
۱-۹	فرآیندهای اجرایی تشکیل شبکه صنفی فندق گیلان	۶۷
۲-۹	چالش‌های پیاده‌سازی شبکه صنفی و راهکارهای پیشنهادی	۶۸
۳-۹	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری	۷۰
۷۱	فصل دهم: راهکارهای تأمین مالی و حمایت‌های دولتی برای توسعه انجمن صنفی	
۱-۱۰	راهکارهای تأمین مالی انجمن صنفی فندق	۷۲
۲-۱۰	حمایت‌های دولتی برای توسعه انجمن صنفی فندق	۷۳
۳-۱۰	جمع‌بندی و پیشنهادات اجرایی	۷۴
۷۶	فصل یازدهم: بازاریابی و توسعه برند مشترک فندق گیلان در بازارهای داخلی و بین‌المللی	
۱-۱۱	اهمیت توسعه برند مشترک فندق گیلان	۷۷
۲-۱۱	استراتژی‌های بازاریابی فندق گیلان	۷۷
۳-۱۱	فرصت‌های صادراتی فندق گیلان	۷۸
۴-۱۱	راهکارهای اجرایی برای توسعه برند مشترک فندق گیلان	۷۹
۵-۱۱	نتیجه‌گیری	۷۹
۸۰	فصل دوازدهم: نقش نوآوری و فناوری در ارتقای صنعت فندق استان با استفاده از شبکه سازی	

۸۱	۱-۱۲- اهمیت نوآوری و فناوری در صنعت فندق.....
۸۲	۲-۱۲- نقش شبکه‌سازی در ارتقای صنعت فندق.....
۸۲	۳-۱۲- فناوری‌های نوین در صنعت فندق.....
۸۳	۴-۱۲- چالش‌های پیاده‌سازی نوآوری و شبکه‌سازی در صنعت فندق.....
۸۴	۵-۱۲- نتیجه‌گیری.....
۸۵	فصل سیزدهم: نقش آموزش و توانمندسازی در بهبود عملکرد شبکه تخصصی فندق.....
۸۶	۱-۱۳- ارتقاء بهره‌وری و کیفیت محصول.....
۸۶	۲-۱۳- توانمندسازی اعضای شبکه‌های تخصصی.....
۸۶	۳-۱۳- ارتقای سطح آگاهی و دسترسی به فناوری‌های نوین.....
۸۷	۴-۱۳- ایجاد همکاری‌های مؤثر در سطح شبکه‌های تخصصی.....
۸۷	۵-۱۳- توانمندسازی در راستای توسعه پایدار.....
۸۷	۶-۱۳- نتیجه‌گیری.....
۸۸	فصل چهاردهم: حمایت‌های دولتی و نقش سیاست‌گذاری در توسعه شبکه‌های تخصصی.....
۸۹	۱-۱۴- اهمیت حمایت‌های دولتی در توسعه شبکه‌های تخصصی.....
۹۰	۲-۱۴- نقش سیاست‌گذاری در ایجاد و تقویت شبکه‌های تخصصی.....
۹۰	۳-۱۴- انواع حمایت‌های دولتی برای شبکه‌های تخصصی فندق.....
۹۱	۴-۱۴- چالش‌های پیش‌روی حمایت‌های دولتی و سیاست‌گذاری.....
۹۲	۵-۱۴- نتیجه‌گیری و راهکارها.....
۹۳	فصل پانزدهم: امکان‌سنجی تشکیل شبکه برای صنعت فندق استان گیلان.....
۹۴	۱-۱۵- بررسی وضعیت فعلی صنعت فندق در گیلان.....
۹۵	۲-۱۵- تحلیل نیازهای تولیدکنندگان و فعالان صنعت فندق.....
۹۶	۳-۱۵- بررسی نمونه‌های موفق داخلی و بین‌المللی.....
۹۶	۴-۱۵- پیشنهاد ساختار اولیه شبکه تخصصی فندق در گیلان.....
۹۷	۵-۱۵- نتیجه‌گیری و اقدامات پیشنهادی.....
۹۹	فصل شانزدهم: برنامه عملیاتی برای تشکیل و توسعه شبکه تخصصی فندق گیلان.....

فصل هفدهم: چشم‌انداز آینده صنعت فندق گیلان و نقش شبکه‌های صنفی در آن	۱۰۳
۱-۱۷ عوامل کلیدی در آینده صنعت فندق گیلان	۱۰۴
۲-۱۷ نقش شبکه‌های صنفی در آینده صنعت فندق گیلان	۱۰۵
۳-۱۷ چشم‌انداز ۱۰ ساله صنعت فندق گیلان با نقش‌آفرینی شبکه‌های صنفی	۱۰۶
۴-۱۷ نتیجه‌گیری: آینده روشن صنعت فندق با شبکه‌سازی و همکاری	۱۰۶
فصل هجدهم: جمع‌بندی و توصیه‌های سیاست‌گذاری برای توسعه پایدار صنعت فندق در گیلان	۱۰۸
۱-۱۸ جمع‌بندی وضعیت فعلی صنعت فندق در گیلان	۱۰۹
۲-۱۸ توصیه‌های سیاست‌گذاری برای توسعه پایدار صنعت فندق	۱۱۰
۳-۱۸ نتیجه‌گیری و گام‌های پیشنهادی برای اجرا	۱۱۱

مقدمه

استان گیلان یکی از قطب‌های مهم تولید فندق در ایران است و سهم عمده‌ای در تولید و عرضه این محصول در کشور دارد. بر اساس آمارهای رسمی منتشر شده توسط وزارت جهاد کشاورزی، میزان تولید فندق در گیلان سالانه حدود ۱۴ تا ۲۵ هزار تن برآورد می‌شود که این میزان حدود ۸۰ درصد از کل تولید فندق ایران را شامل می‌شود. با توجه به ظرفیت بالای تولید، ظرفیت پایین فرآوری و عدم صادرات فندق در این استان، ایجاد یک شبکه یا انجمن صنفی تخصصی برای شرکت‌های فعال در این حوزه ضروری به نظر می‌رسد. شبکه‌سازی و ایجاد انجمن‌های تخصصی می‌توانند موجب افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌ها، ارتقای کیفیت محصولات و افزایش قدرت چانه‌زنی در بازارهای داخلی و بین‌المللی شوند.

در این مطالعه، به نقش شبکه‌های تخصصی و انجمن‌های صنفی در بهبود زنجیره ارزش فندق مورد تحلیل قرار می‌گیرد. علاوه بر این، انواع شبکه‌های فراگیر در گیلان، نظیر اتحادیه‌های تعاونی، اتاق بازرگانی و اداره کار، مورد بررسی قرار می‌گیرد تا به درک بهتری از نقش این نهادها در حمایت از صنعت فندق برسیم. در نهایت، مدل پیشنهادی برای ایجاد یک شبکه صنفی تخصصی فندق در استان گیلان ارائه خواهد شد و راهکارهای اجرایی برای تشکیل و توسعه آن بررسی خواهد گردید.

هدف این مطالعه ارائه راهکارهای عملی و اجرایی برای بهبود وضعیت صنعت فندق از طریق ایجاد یک شبکه تخصصی در استان گیلان است. امید است که این پژوهش بتواند به توسعه پایدار این صنعت و افزایش توان رقابتی شرکت‌های فرآوری فندق کمک نماید.

فصل اول:

اهمیت تشکیل شبکه‌ها و انجمن‌های صنفی در توسعه کسب و کار

۱-۱- تقویت ارتباطات و همکاری‌های تجاری

تشکیل شبکه‌ها و انجمن‌های صنفی، اولین گام مهم در جهت تقویت ارتباطات تجاری و همکاری‌های بین شرکت‌ها و افراد فعال در یک صنعت خاص است. این انجمن‌ها با فراهم کردن فضایی برای برقراری ارتباط میان اعضا، به آن‌ها این امکان را می‌دهند که تجربیات، اطلاعات و منابع خود را به اشتراک بگذارند. در این فرآیند، اعضای انجمن می‌توانند از دستگاه‌های تصمیم‌گیری، نهادهای دولتی و تجاری برای دستیابی به اهداف مشترک بهره‌برداری کنند و از ظرفیت‌های موجود به نفع خود استفاده نمایند.

۱-۲- تسهیل دسترسی به منابع و فرصت‌های جدید

انجمن‌های صنفی به عنوان پل ارتباطی میان کسب‌وکارها و منابع خارجی عمل می‌کنند. این شبکه‌ها می‌توانند در شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری، پروژه‌های جدید، و همکاری‌های بین‌المللی بسیار مفید باشند. علاوه بر این، انجمن‌ها به اعضای خود دسترسی به اطلاعات تجاری، بازارهای جدید و فرصت‌های رشد را فراهم می‌آورند. اعضای یک انجمن می‌توانند به کمک تجربیات یکدیگر، از منابع و فرصت‌های تجاری جدید که به تنهایی نمی‌توانند به آن‌ها دسترسی داشته باشند، بهره‌مند شوند.

۱-۳- ارتقای توانمندی‌های آموزشی و فنی

یکی از مزایای برجسته شبکه‌ها و انجمن‌های صنفی این است که این نهادها می‌توانند دوره‌های آموزشی، کارگاه‌های فنی و مشاوره‌های تخصصی را برای اعضای خود برگزار کنند. این برنامه‌ها به ارتقای توانمندی‌های فنی و مدیریتی شرکت‌ها کمک کرده و بهبود عملکرد کسب‌وکارها را تسهیل می‌کند. در این راستا، انجمن‌ها به اعضای خود این امکان را می‌دهند که دوره‌های آموزشی متناسب با نیازهای بازار و صنعت را شرکت کنند و از جدیدترین تحولات فناوری و روش‌های کسب‌وکار آگاه شوند.

۱-۴- حمایت از حقوق و منافع اعضا

شبکه‌ها و انجمن‌های صنفی می‌توانند نقش مهمی در حمایت از حقوق و منافع اعضای خود ایفا کنند. این انجمن‌ها قادرند در مقابل نهادهای دولتی و سازمان‌های دیگر، مطالبات و نیازهای اعضای خود را مطرح کرده و به دنبال اصلاح قوانین و مقررات نامساعد برای

صنعت باشند. این نوع حمایت‌ها می‌تواند شامل مذاکره برای کاهش مالیات‌ها، بهبود شرایط واردات و صادرات، و حتی جلب حمایت‌های مالی و دولتی باشد.

۱-۵- ایجاد اعتماد و رقابت سالم

شبکه‌ها و انجمن‌ها می‌توانند بستر مناسبی برای ایجاد اعتماد میان اعضا فراهم کنند. اعتماد متقابل، می‌تواند زمینه‌ای را فراهم کند تا کسب‌وکارها رقابت سالم‌تری داشته باشند و دوره‌های موفقیت‌آمیز را با هم شریک شوند. این اعتماد میان اعضای انجمن، منجر به کاهش هزینه‌ها، کاهش ریسک‌ها و بهبود کیفیت خدمات و محصولات می‌شود. همچنین، این نهادها با ترویج رقابت سالم، به ارتقای کیفیت صنعت و بهبود عملکرد کسب‌وکارها کمک می‌کنند.

در نهایت، تشکیل شبکه‌ها و انجمن‌های صنفی یکی از مؤثرترین راه‌ها برای توسعه کسب‌وکارها است. این انجمن‌ها با فراهم آوردن فرصتی برای ارتباطات تجاری، اشتراک منابع و اطلاعات، و حمایت از حقوق اعضا، می‌توانند نقش بسیار مهمی در رشد و پایداری کسب‌وکارها ایفا کنند. از این رو، شرکت‌ها و صاحبان کسب‌وکارها باید برای ورود به این شبکه‌ها و بهره‌برداری از فرصت‌هایی که ارائه می‌دهند، اقدام کنند.

فصل دوم:

نقش شبکه‌های تخصصی در بهبود زنجیره ارزش فندق

۲-۱- تسهیل ارتباطات و همکاری‌های میان ذینفعان مختلف

شبکه‌های تخصصی در صنعت فندق، همان‌طور که اشاره شد، نقش بسیار مهمی در تسهیل ارتباطات بین تولیدکنندگان، فرآوری‌کنندگان، توزیع‌کنندگان، و مصرف‌کنندگان دارند. این ارتباطات نه تنها به اشتراک‌گذاری اطلاعات منجر می‌شود بلکه می‌تواند فرصت‌های تجاری جدیدی نیز ایجاد کند. اعضای شبکه با همکاری نزدیک‌تر و تبادل تجربیات، می‌توانند به یکدیگر کمک کنند تا از مشکلات مشترک رهایی یابند و به‌صورت گروهی از فرصت‌های بازار بهره‌برداری کنند. به‌عنوان مثال، کشاورزان ممکن است در بخش‌های مختلف تولید با یکدیگر همکاری کنند تا به دسترسی به منابع و فناوری‌های نوین، از جمله ابزارهای آبیاری و کودهای بهینه دست یابند.

در این میان، شبکه‌های تخصصی با برگزاری همایش‌ها، کنفرانس‌ها و کارگاه‌های آموزشی می‌توانند فضایی مناسب برای تبادل نظر، پیشنهاد راه‌حل‌ها و ارائه نوآوری‌ها فراهم کنند که به نوبه خود توانمندی‌های صنعتی را در زمینه تولید و فرآوری فندق ارتقا می‌دهد. این‌گونه برنامه‌ها همچنین می‌توانند به ارتقاء سطح آگاهی در بین کشاورزان و تولیدکنندگان، و تشویق آنان به پذیرش فناوری‌های جدید و شیوه‌های بهینه کمک کنند.

۲-۲- ارتقای کیفیت محصولات و فرآورده‌ها

شبکه‌های تخصصی با فراهم آوردن فرصت‌های یادگیری و همکاری میان متخصصان مختلف در صنعت فندق می‌توانند به ارتقای کیفیت محصولات و فرآورده‌ها کمک کنند. یکی از اصلی‌ترین چالش‌ها در صنعت کشاورزی، خصوصاً در زمینه کشت فندق، تضمین کیفیت محصول نهایی است. در این راستا، متخصصان و کارشناسان فعال در این شبکه‌ها می‌توانند تجربیات و روش‌های جدیدی را برای مقابله با آفات، بهبود کیفیت خاک و افزایش بازدهی محصول ارائه دهند. این امر به ویژه برای بازارهایی که نیاز به محصولات با کیفیت بالا دارند، از اهمیت بالایی برخوردار است.

همچنین، با بهبود فرآورده‌های فرآوری فندق (مانند فرآورده‌های خشک کردن، بسته‌بندی و نگهداری)، می‌توان به افزایش ارزش افزوده در صنعت فندق کمک کرد. شبکه‌های تخصصی می‌توانند با فراهم کردن دوره‌های آموزشی و گواهینامه‌های تخصصی برای

تولیدکنندگان و فرآوری‌کنندگان، به آن‌ها در یادگیری بهترین شیوه‌های فرآوری فندق کمک کنند. این آموزش‌ها به‌طور مستقیم بر کیفیت نهایی محصولات تأثیر گذاشته و توانمندی‌های رقابتی فعالان صنعت را تقویت می‌کند.

۲-۳- بهینه‌سازی فرآیندهای لجستیک و توزیع

یکی از مهم‌ترین جنبه‌های زنجیره ارزش فندق، فرآیندهای لجستیک و توزیع است. بسته‌بندی فندق باید به گونه‌ای باشد که در طول فرآیند حمل‌ونقل آسیب نبیند. شبکه‌های تخصصی می‌توانند با طراحی سیستم‌های لجستیکی بهینه، به کاهش هزینه‌های حمل و نقل، افزایش سرعت توزیع و در نهایت به دستیابی به بازارهای جدید کمک کنند. در این راستا، اعضای شبکه می‌توانند از راهکارهای نوین در لجستیک و فناوری‌های پیشرفته مانند تراکنش‌های دیجیتال و سیستم‌های ردیابی آنلاین برای مدیریت بهتر فرآیندهای حمل‌ونقل و توزیع استفاده کنند.

در کشورهایی که بازارهای داخلی کوچک دارند، به ویژه در مناطقی مانند افغانستان و کشورهای آسیای مرکزی، شبکه‌های تخصصی می‌توانند به شرکت‌ها کمک کنند تا به بازارهای بزرگ‌تر و بین‌المللی دسترسی پیدا کنند. ارتباطات نزدیک‌تر میان تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان و شرکت‌های حمل‌ونقل در شبکه‌های تخصصی می‌تواند به کاهش هزینه‌های تأمین کالا و فرآوری کمک کند و به افزایش سودآوری در این بخش از زنجیره ارزش فندق منجر شود.

۲-۴- تسهیل دسترسی به بازارهای جدید و فرصت‌های صادرات

یکی از نقش‌های کلیدی شبکه‌های تخصصی در بهبود زنجیره ارزش فندق، ایجاد فرصت‌های صادراتی است. با توجه به اهمیت روزافزون بازارهای خارجی، تولیدکنندگان فندق نیاز دارند تا برای دسترسی به این بازارها اطلاعات روزآمد و دقیق از شرایط بازارهای مختلف و نیز نحوه ورود به آن‌ها دریافت کنند. شبکه‌های تخصصی می‌توانند با برگزاری جلسات تجاری، مشارکت در نمایشگاه‌ها و ایجاد ارتباطات تجاری، فرصت‌های جدید صادراتی برای تولیدکنندگان فندق فراهم کنند.

این شبکه‌ها همچنین می‌توانند به تولیدکنندگان در رعایت استانداردهای بین‌المللی کمک کنند تا محصولات فندق بتوانند به راحتی وارد بازارهای جدید شوند. این امر نه تنها به افزایش درآمدها و کاهش وابستگی به بازارهای داخلی منجر می‌شود، بلکه می‌تواند به رشد پایدار و توسعه تجارت بین‌المللی کمک کند. به علاوه، گسترش روابط با نمایندگان تجاری خارجی از طریق شبکه‌های تخصصی می‌تواند به شناسایی فرصت‌های جدید صادراتی و تقویت موقعیت رقابتی کمک کند.

۲-۵- مدیریت ریسک و ارتقای پایدار در صنعت

در صنعت فندق، مشکلاتی چون تغییرات اقلیمی، نوسانات قیمت و بحران‌های جهانی ممکن است ریسک‌هایی را برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان ایجاد کند. در این راستا، شبکه‌های تخصصی می‌توانند با ارائه اطلاعات جامع و به‌روز در خصوص پیش‌بینی شرایط بازار و محیطی، به مدیریت ریسک‌های موجود کمک کنند. این شبکه‌ها می‌توانند استراتژی‌های مقابله با بحران‌ها و برنامه‌های اضطراری را طراحی کرده و از این طریق به اعضای خود کمک کنند تا در برابر مشکلات احتمالی بهتر آماده شوند.

علاوه بر این، شبکه‌های تخصصی می‌توانند با توسعه استانداردهای پایدار در زمینه تولید فندق و حمایت از شیوه‌های کشاورزی سازگار با محیط زیست، به کاهش آسیب‌های زیست‌محیطی و حفظ منابع طبیعی کمک کنند. در نتیجه، صنعت فندق به سمت پایداری بلندمدت حرکت کرده و تولیدکنندگان قادر خواهند بود که در بلندمدت به نتایج مثبتی در حوزه محیط زیست، اقتصاد و جامعه دست یابند.

به طور خلاصه، شبکه‌های تخصصی می‌توانند با بهبود فرآیندهای ارتباطی، ارتقای کیفیت، بهینه‌سازی لجستیک، تسهیل صادرات و مدیریت ریسک‌ها نقش بسیار مهمی در ارتقای زنجیره ارزش فندق ایفا کنند. تولیدکنندگان، فرآوری‌کنندگان و سایر ذینفعان صنعت فندق با مشارکت در این شبکه‌ها می‌توانند کارآمدتر، پایدارتر و رقابتی‌تر عمل کنند. به این ترتیب، برای توسعه و بهبود صنعت فندق در سطح داخلی و بین‌المللی، باید از ظرفیت‌های شبکه‌های تخصصی بهره‌برداری بهینه صورت گیرد.

فصل سوم:

مطالعه تطبیقی: بررسی نمونه‌های موفق شبکه‌های تخصصی فندق در جهان

شبکه‌های تخصصی در صنایع کشاورزی به‌ویژه در محصولات خاصی مانند فندق، به عنوان ابزارهای مؤثری برای بهبود کیفیت، ارتقاء ظرفیت‌های صادراتی و توسعه پایدار شناخته می‌شوند. در این بخش به بررسی نمونه‌های موفق شبکه‌های تخصصی فندق در سطح جهانی پرداخته خواهد شد. این نمونه‌ها می‌توانند به تولیدکنندگان و فعالان صنعت فندق در کشورهای مختلف از جمله ایران و افغانستان الگوهایی برای بهره‌برداری از ظرفیت‌های شبکه‌های تخصصی در این حوزه ارائه دهند.

۳-۱- شبکه فندق ترکیه (Turkish Hazelnut Exporters Association- İHBİR)

یکی از موفق‌ترین و شناخته‌شده‌ترین شبکه‌های تخصصی فندق در جهان، اتحادیه صادرکنندگان فندق ترکیه است. این اتحادیه با بیش از ۵۰ سال سابقه فعالیت، به عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده فندق در جهان شناخته می‌شود. این شبکه با هدف توسعه بازارهای جهانی و ارتقاء کیفیت محصولات، خدمات متنوعی به اعضای خود ارائه می‌دهد. این شبکه همچنین نقش مؤثری در شناسایی فرصت‌های صادراتی، آموزش کشاورزان و ارتقای فناوری‌های تولیدی ایفا می‌کند. ترکیه، به دلیل داشتن شرایط آب‌وهوایی مطلوب و بیشترین سطح کشت فندق، به عنوان یک بازیگر اصلی در بازار جهانی شناخته می‌شود.

❖ تاریخ تأسیس: این اتحادیه در سال ۱۹۶۳ تأسیس شد و از آن زمان تا کنون به عنوان بزرگ‌ترین و یکی از معتبرترین شبکه‌های تخصصی فندق در جهان شناخته می‌شود.

❖ هدف تأسیس: هدف اصلی تأسیس این شبکه، توسعه صادرات فندق و ترویج صنعت فندق در ترکیه بوده است. ترکیه به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده فندق در جهان، نیاز به شبکه‌ای داشت تا بتواند به گسترش بازارهای جهانی و توسعه زیرساخت‌های کشاورزی و فرآوری کمک کند.

❖ شرح فعالیت‌ها: اتحادیه صادرکنندگان فندق ترکیه فعالیت‌های متعددی دارد که شامل آموزش کشاورزان، پژوهش‌های علمی، ترویج فناوری‌های نوین و ارتقاء کیفیت محصولات می‌شود. این اتحادیه همچنین در بازاریابی بین‌المللی و حمایت از استانداردهای فرآوری نیز فعالیت می‌کند. علاوه بر این، اتحادیه در زمینه پشتیبانی از کشاورزان در برابر بحران‌های طبیعی و اقتصادی نیز اقدامات لازم را انجام می‌دهد.

❖ صادرات فندق ترکیه از طریق این اتحادیه بیش از ۲ میلیارد دلار در سال تخمین زده می‌شود که سهم بزرگی در اقتصاد کشاورزی این کشور دارد.

- ❖ دستاوردهای اقتصادی: ترکیه با حمایت از این اتحادیه توانسته است تولید فندق خود را به بیش از ۷۰۰ هزار تن در سال برساند و حدود ۷۰٪ از تولیدات خود را به کشورهای مختلف صادر کند.
- ❖ دستاوردهای اجتماعی: این اتحادیه توانسته است شرایط معیشتی کشاورزان را بهبود ببخشد و از طریق آموزش‌های کشاورزی و ارتقای کیفیت تولیدات، بهره‌وری را افزایش دهد. با تقویت تولیدات محلی، اشتغال در بخش کشاورزی و صنایع مرتبط مانند بسته‌بندی و فرآوری فندق افزایش یافته است.
- ❖ دستاوردهای سیاسی: این اتحادیه با فعالیت‌های بین‌المللی خود موفق شده است موقعیت ترکیه را در بازار جهانی فندق تقویت کند و در مذاکرات تجاری با کشورها نقش مؤثری ایفا کند. همچنین، با حمایت از پیمان‌های تجاری منطقه‌ای توانسته به گسترش صادرات فندق به بازارهای جدید کمک کند.
- ❖ ارزش روز بازار: ارزش بازار فندق ترکیه به‌طور تقریبی ۳ میلیارد دلار است که شامل صادرات و تولید داخلی می‌شود.

۳-۲- شبکه فندق ایتالیا (Associazione Nazionale Cultivatori Fagiani- ANCIF)

- ایتالیا یکی از کشورهایی است که در تولید فندق سهم بزرگی دارد و شبکه فندق ایتالیا به عنوان یکی از نهادهای مهم تخصصی این صنعت فعالیت می‌کند. این شبکه از کشاورزان، تولیدکنندگان و فرآوری‌کنندگان فندق در ایتالیا تشکیل شده است و هدف آن ارتقای کیفیت محصولات فندق ایتالیایی و حمایت از تجار و صادرکنندگان این محصول است. این شبکه به اعضای خود کمک می‌کند تا با استفاده از تکنولوژی‌های نوین و مستندسازی استانداردها، به‌طور هم‌زمان کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری را تجربه کنند.
- ❖ تاریخ تأسیس: این انجمن در سال ۱۹۸۳ تأسیس شد.
 - ❖ هدف تأسیس: هدف اصلی این انجمن حمایت از تولیدکنندگان فندق در ایتالیا و ارتقای کیفیت و رقابت‌پذیری محصولات فندق ایتالیایی در بازارهای جهانی است.
 - ❖ شرح فعالیت‌ها: ANCIF به اعضای خود خدمات مختلفی از جمله آموزش‌های کشاورزی، مشاوره فنی و کمک به فرآوری و بسته‌بندی محصولات ارائه می‌دهد. این شبکه همچنین بر بازاریابی بین‌المللی و استانداردسازی محصولات تمرکز دارد. این انجمن در راستای توسعه صادرات به بازارهای جدید و جلب سرمایه‌گذاری‌های خارجی در صنعت فندق نیز اقدامات قابل توجهی انجام داده است.

- ❖ دستاوردهای اقتصادی: ایتالیا توانسته است با این شبکه، صنعت فندق خود را در سطح جهانی توسعه دهد و به ۵۰ کشور جهان صادرات داشته باشد. ایتالیا سهم بزرگی از بازار فندق‌های فرآوری شده را به خود اختصاص داده است و ارزش صادرات سالیانه این محصول نزدیک به ۱ میلیارد دلار است.
- ❖ دستاوردهای اجتماعی: با ترویج کشاورزی پایدار و استفاده از روش‌های نوین، این شبکه توانسته به کشاورزان ایتالیایی کمک کند تا بهره‌وری خود را افزایش دهند. از نظر اجتماعی، این شبکه به ترویج اشتغال‌زایی در نواحی روستایی کمک کرده است و موجب پایداری و ارتقای زندگی کشاورزان و خانواده‌هایشان شده است.
- ❖ دستاوردهای سیاسی: ANCIF موفق شده است در مذاکرات بین‌المللی، موقعیت ویژه‌ای برای فندق ایتالیایی در بازارهای اروپا و سایر کشورهای تولیدکننده کسب کند. همچنین، در زمینه سیاست‌های حمایتی از کشاورزی در سطح اتحادیه اروپا، این شبکه به عنوان یک نهاد مشاوره‌ای مهم عمل کرده است.
- ❖ ارزش روز بازار: ارزش بازار فندق ایتالیا در حدود ۶۰۰ میلیون یورو تخمین زده می‌شود.

۳-۳- شبکه فندق آمریکا (American Hazelnut Growers Association- AHGA)

در ایالات متحده، انجمن کشاورزان فندق آمریکا (AHGA) یکی از مهم‌ترین شبکه‌های تخصصی است که به کشاورزان و تولیدکنندگان فندق در این کشور خدمات متنوعی ارائه می‌دهد. این شبکه بر پژوهش‌های علمی، توسعه فناوری‌های نوین، و آموزش کشاورزان تمرکز دارد. انجمن کشاورزان فندق آمریکا همچنین در راستای بازاریابی و رشد صادرات به کمک اعضای خود آمده و در ایجاد روابط تجاری با بازارهای بین‌المللی تأثیرگذار بوده است.

- ❖ تاریخ تأسیس: انجمن کشاورزان فندق آمریکا در سال ۱۹۹۲ تأسیس شد.
- ❖ هدف تأسیس: هدف این انجمن حمایت از کشاورزان فندق و توسعه صنعت فندق در آمریکا بوده است.
- ❖ شرح فعالیت‌ها: این انجمن با ارائه خدماتی مانند آموزش و مشاوره کشاورزی، تحقیق و توسعه فناوری‌های نوین، و افزایش سطح آگاهی در مورد بازارهای جهانی به اعضای خود کمک می‌کند. AHGA در زمینه تحقیق و آزمایش فناوری‌های جدید، توسعه بازارهای صادراتی و حمایت از کشاورزان در مواجهه با مشکلات طبیعی و اقتصادی نیز فعال است.
- ❖ دستاوردهای اقتصادی: آمریکا توانسته است به یکی از مهم‌ترین صادرکنندگان فندق به کشورهای آسیایی و اروپایی تبدیل شود و ارزش بازار فندق این کشور در حدود ۴۰۰ میلیون دلار برآورد می‌شود.

- ❖ دستاوردهای اجتماعی: AHGA به کشاورزان آمریکایی در زمینه تحقیق و توسعه و استفاده از تکنولوژی‌های نوین در کشت فندق کمک کرده است که موجب افزایش کیفیت و بهره‌وری محصولات شده است.
- ❖ دستاوردهای سیاسی: در سیاست‌های تجاری بین‌المللی، این شبکه موفق به ایجاد شبکه‌های تجاری گسترده و همچنین تعامل با کشورهای صادرکننده و واردکننده فندق شده است.
- ❖ ارزش روز بازار: بازار فندق آمریکا حدود ۴۰۰ میلیون دلار ارزش دارد.

۳-۴- شبکه فندق اسپانیا (Asociación Nacional de Productores de Avellanas- ANPA)

انجمن ملی تولیدکنندگان فندق اسپانیا (ANPA) از دیگر شبکه‌های تخصصی موفق است که به حمایت از تولیدکنندگان فندق در این کشور پرداخته و خدماتی چون آموزش، مشاوره و توسعه بازار را به اعضای خود ارائه می‌دهد. اسپانیا یکی از کشورهای پیشرو در تولید فندق در اتحادیه اروپا است و شبکه فندق اسپانیا نقش کلیدی در بهبود کیفیت محصول و افزایش صادرات ایفا کرده است.

- ❖ تاریخ تأسیس: این انجمن در سال ۱۹۹۰ تأسیس شد.
- ❖ هدف تأسیس: هدف اصلی این انجمن حمایت از تولیدکنندگان فندق اسپانیایی و ارتقای کیفیت محصولات فندق در سطح جهانی است.
- ❖ شرح فعالیت‌ها: این انجمن به اعضای خود خدمات مشاوره‌ای در زمینه روش‌های کشاورزی بهینه، تحقیق در مورد روش‌های نوین فرآوری و آموزش کشاورزان ارائه می‌دهد. ANPA همچنین به استانداردسازی فرآیندهای تولید و گسترش بازارهای صادراتی فندق اسپانیایی کمک می‌کند.
- ❖ دستاوردهای اقتصادی: اسپانیا به عنوان یکی از صادرکنندگان مهم فندق در بازارهای اروپا، توانسته است در زمینه کیفیت بالای محصولات خود جایگاه ویژه‌ای پیدا کند. این کشور حدود ۲۵۰ میلیون دلار درآمد از صادرات فندق دارد.
- ❖ دستاوردهای اجتماعی: به دلیل حمایت از کشاورزان و فرآیندهای آموزشی این شبکه، بهره‌وری فندق در اسپانیا افزایش یافته و به کشاورزان فرصت‌های شغلی جدید ایجاد شده است.
- ❖ دستاوردهای سیاسی: اسپانیا به عنوان عضوی از اتحادیه اروپا و با همکاری با شبکه‌های بین‌المللی، توانسته است مقررات و استانداردهای بین‌المللی را در صنعت فندق خود وارد کند.
- ❖ ارزش روز بازار: ارزش بازار فندق اسپانیا در حدود ۲۰۰ میلیون یورو است.

۳-۵- شبکه فندق چین (China Nut Producers Association)

انجمن تولیدکنندگان آجیل چین که شامل تولیدکنندگان فندق نیز می‌شود، به‌عنوان یک شبکه موفق در زمینه ترویج کشاورزی و به‌ویژه بهبود تولید فندق در این کشور شناخته می‌شود. این شبکه به کشاورزان فندق در چین کمک می‌کند تا فناوری‌های نوین را در کشت و فرآوری فندق بکار ببرند و بسته‌بندی محصولات را با توجه به نیازهای بازارهای جهانی بهبود بخشند. چین با بهبود کیفیت و گسترش بازارهای صادراتی، در تلاش است تا به یکی از رقبای اصلی تولید فندق در جهان تبدیل شود.

- ❖ تاریخ تأسیس: این انجمن در سال ۲۰۰۵ تأسیس شد.
- ❖ هدف تأسیس: هدف این شبکه، ارتقای تولید فندق در چین و تبدیل این کشور به یک صادرکننده مهم فندق در بازارهای جهانی بوده است.
- ❖ شرح فعالیت‌ها: این انجمن در زمینه توسعه فناوری‌های نوین کشت فندق، تحقیق و ارتقای کیفیت محصول و گسترش صادرات به بازارهای جهانی فعال است. این انجمن همچنین به کمک به کشاورزان در جهت بهبود تولید و افزایش بهره‌وری می‌پردازد.
- ❖ دستاوردهای اقتصادی: چین به سرعت در حال تبدیل شدن به یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان فندق در آسیا است. در حال حاضر چین حدود ۵۰۰ میلیون دلار صادرات فندق دارد و بازار داخلی آن نیز در حال رشد است.
- ❖ دستاوردهای اجتماعی: این شبکه با تقویت کشاورزی پایدار و ترویج استفاده از تکنولوژی‌های نوین در کشت، به کشاورزان کمک کرده است تا میزان تولید فندق خود را به طور قابل توجهی افزایش دهند.
- ❖ دستاوردهای سیاسی: چین به دلیل اهمیت روزافزون صنعت فندق، به همکاری‌های بین‌المللی پرداخته و در مذاکرات تجاری به توسعه صنعت کشاورزی خود کمک کرده است.
- ❖ ارزش روز بازار: ارزش بازار فندق چین در حدود ۵۰۰ میلیون دلار است.

۳-۶- شبکه فندق فرانسه (Fédération des Producteurs de Noisettes de France)

در فرانسه، فدراسیون تولیدکنندگان فندق به عنوان یک شبکه تخصصی در زمینه تولید و فرآوری فندق فعالیت می‌کند. این شبکه با حمایت از کشاورزان، استانداردسازی فرآورده‌های تولید و بازاریابی محصولات، نقش مؤثری در تقویت صنعت فندق این کشور ایفا کرده است. تولید فندق در فرانسه از نظر کیفیت و فرآوری تخصصی مورد توجه قرار دارد و این شبکه با تلاش برای توسعه صادرات، به‌ویژه به بازارهای اروپا و آسیا، اهمیت زیادی دارد.

❖ تاریخ تأسیس: این فدراسیون در سال ۱۹۷۵ تأسیس شد.

❖ هدف تأسیس: هدف این فدراسیون حمایت از تولیدکنندگان فندق فرانسه و افزایش کیفیت و صادرات فندق بوده است.

❖ شرح فعالیت‌ها: این فدراسیون به کشاورزان فندق در زمینه آموزش‌های کشاورزی، توسعه فرآورده‌های نوین و گسترش بازارهای جهانی کمک می‌کند. این شبکه همچنین در زمینه تحقیق و توسعه برای بهبود کیفیت محصول و استانداردسازی فرآورده‌های تولید فندق فعالیت می‌کند.

❖ دستاوردهای اقتصادی: فرانسه یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فندق در اروپا است و به طور خاص در مناطق جنوب‌غربی این کشور فندق‌های باکیفیتی تولید می‌شود. این شبکه توانسته است صادرات فندق را به کشورهای مختلف اروپا و آسیا افزایش دهد. ارزش صادرات سالانه فندق از فرانسه حدود ۱۵۰ میلیون یورو است که بخش بزرگی از آن به کشورهای اتحادیه اروپا و بازارهای آسیایی وارد می‌شود.

❖ دستاوردهای اجتماعی: این شبکه با ارائه برنامه‌های آموزشی و مشاوره‌ای به کشاورزان محلی، به افزایش تولید و کیفیت فندق کمک کرده است. همچنین، با ترویج کشاورزی ارگانیک توانسته است به کشاورزان انگیزه‌های جدیدی بدهد.

❖ دستاوردهای سیاسی: فرانسه با استفاده از شبکه فندق خود در تنظیم سیاست‌های کشاورزی اروپا، مقررات حمایتی برای فندق را پیش برده است که به حفظ استانداردهای کیفیت و حمایت از کشاورزان کمک کرده است. همچنین در زمینه پیمان‌های تجاری بین‌المللی، این شبکه توانسته است جایگاه مهمی برای فندق فرانسه در بازار جهانی ایجاد کند.

❖ ارزش روز بازار: ارزش بازار فندق فرانسه تخمینی حدود ۲۰۰ میلیون یورو است.

۳-۷- شبکه فندق جمهوری آذربایجان (Azerbaijan Hazelnut Producers and Exporters Association)

انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق آذربایجان یکی از شبکه‌های موفق است که در زمینه توسعه صنعت فندق در جمهوری آذربایجان فعالیت می‌کند. آذربایجان با دارا بودن منابع طبیعی و زمین‌های کشاورزی غنی، به یکی از کشورهای مهم تولید فندق در منطقه تبدیل شده است. این شبکه به آموزش کشاورزان، ارتقای کیفیت تولید و گسترش بازارهای صادراتی کمک کرده و توانسته است جایگاه خوبی در بازارهای جهانی پیدا کند.

- ❖ تاریخ تأسیس: این شبکه در سال ۲۰۰۶ تأسیس شد.
- ❖ هدف تأسیس: هدف این شبکه توسعه صنعت فندق در جمهوری آذربایجان و افزایش صادرات فندق آذربایجان به بازارهای جهانی بوده است.
- ❖ شرح فعالیت‌ها: این شبکه در راستای توسعه کشت فندق، آموزش کشاورزان، تحقیق و آزمایش روش‌های نوین کشاورزی و حمایت از بازارهای صادراتی فندق آذربایجان فعالیت دارد. شبکه فندق جمهوری آذربایجان در زمینه ایجاد بازارهای جدید و افزایش رقابت‌پذیری محصول نیز نقش مهمی دارد.
- ❖ دستاوردهای اقتصادی: آذربایجان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فندق در جهان است و از طریق این شبکه توانسته است سهم بزرگی از بازار فندق را در اروپا و آسیای میانه به دست آورد.
- ❖ دستاوردهای سیاسی: این شبکه با نقش برجسته‌ای که در گسترش صنعت فندق در آذربایجان ایفا کرده است، توانسته است در سطح ملی و بین‌المللی به ایجاد توافقات تجاری و حمایت‌های دولتی برای کشاورزان فندق بپردازد. این شبکه به عنوان یک پل ارتباطی میان دولت و کشاورزان عمل کرده و در جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی نقش به‌سزایی داشته است.
- ❖ دستاوردهای اجتماعی: از نظر اجتماعی، این شبکه توانسته است از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی، کشاورزان آذربایجانی را به سمت کشاورزی پایدار و بهبود کیفیت محصول هدایت کند. همچنین، در تسهیل ورود جوانان به صنعت فندق و ایجاد فرصت‌های شغلی برای آن‌ها در مناطق روستایی کمک کرده است.
- ❖ ارزش بازار: ارزش صادرات فندق آذربایجان حدود ۳۰۰ میلیون دلار در سال تخمین زده می‌شود.

۳-۸- شبکه فندق یونان (Greek Hazelnut Producers Union)

یونان به عنوان یکی از تولیدکنندگان مهم فندق در منطقه مدیترانه، دارای اتحادیه تولیدکنندگان فندق است که در توسعه این صنعت نقش مهمی دارد. این اتحادیه با ارائه خدماتی مانند مشاوره فنی، پشتیبانی در فرآیندهای صادرات و بازاریابی محصولات به اعضای خود، به رشد صنعت فندق در این کشور کمک کرده است. یونان از نظر کیفیت بالا و استفاده از شیوه‌های کشاورزی پایدار در کشت فندق شناخته می‌شود.

❖ تاریخ تأسیس: این اتحادیه در سال ۱۹۸۸ تأسیس شد.

❖ هدف تأسیس: هدف اصلی این اتحادیه حمایت از کشاورزان فندق یونانی و ارتقای کیفیت تولید و فرآوری فندق در این کشور بوده است.

❖ شرح فعالیت‌ها: اتحادیه تولیدکنندگان فندق یونان در زمینه آموزش کشاورزان، بهبود کیفیت تولید، افزایش بهره‌وری و توسعه صادرات فعالیت دارد. این اتحادیه همچنین در ایجاد بازارهای جدید و رعایت استانداردهای جهانی برای محصول فندق یونانی نقش مهمی ایفا کرده است.

❖ دستاوردهای اقتصادی: یونان یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان فندق در اروپا است و این شبکه توانسته است به تقویت حضور فندق یونانی در بازارهای بین‌المللی کمک کند.

❖ دستاوردهای سیاسی: در عرصه سیاسی، این شبکه توانسته است با مذاکره با مقامات یونانی و اتحادیه اروپا برای بهبود شرایط صادرات فندق یونانی به بازارهای جهانی، موفقیت‌های زیادی کسب کند. این شبکه همچنین در لابی‌گری برای دریافت یارانه‌ها و مشوق‌های مالی دولتی برای کشاورزان فندق فعال بوده است.

❖ دستاوردهای اجتماعی: این شبکه در سطح اجتماعی نقش مهمی در بهبود شرایط کشاورزان فندق در یونان ایفا کرده است. از طریق آموزش‌های مختلف، کشاورزان را با روش‌های نوین کشاورزی و استفاده از تکنولوژی‌های جدید آشنا کرده و سطح زندگی کشاورزان را به طور چشمگیری ارتقاء داده است.

❖ ارزش بازار: ارزش بازار فندق یونان حدود ۱۰۰ میلیون یورو تخمین زده می‌شود.

۳-۹- شبکه فندق استرالیا (Australian Hazelnut Industry Development Group)

استرالیا، با توجه به شرایط خاص اقلیمی، در تلاش است تا به تولیدکننده‌ای مهم در صنعت فندق تبدیل شود. شبکه فندق استرالیا با تمرکز بر تحقیق و توسعه، نوآوری در فرآیندهای کشت و مشارکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی توانسته است به بازارهای جهانی راه پیدا کند. این شبکه همچنین با حمایت از کشاورزان و توسعه فرآیندهای بسته‌بندی، در جهت افزایش صادرات فندق از استرالیا گام‌های مؤثری برداشته است.

❖ تاریخ تأسیس: این گروه در سال ۲۰۱۰ تأسیس شد.

❖ هدف تأسیس: هدف این گروه توسعه صنعت فندق در استرالیا و ارتقای رقابت‌پذیری این محصول در بازارهای جهانی بوده است.

❖ شرح فعالیت‌ها: گروه فندق استرالیا بر روی تحقیق و توسعه، آموزش کشاورزان، استفاده از تکنولوژی‌های نوین و افزایش صادرات تمرکز دارد. این گروه همچنین در کمک به کشاورزان در مقابله با مشکلات طبیعی و اقتصادی نقش فعالی دارد.

❖ دستاوردهای اقتصادی: استرالیا توانسته است با کمک این شبکه سهم قابل توجهی از بازار فندق در آسیا و کشورهای همسایه را به دست آورد.

❖ دستاوردهای سیاسی: شبکه فندق استرالیا با تمرکز بر بهبود شرایط تولید و صادرات فندق در این کشور، توانسته است همکاری‌های مستمر و مؤثری با مقامات دولتی استرالیا برقرار کند. این شبکه با تأکید بر بهره‌وری و استفاده از تکنولوژی‌های نوین در کشت فندق، نقشی کلیدی در پیگیری سیاست‌های دولتی برای توسعه صنعت کشاورزی و به خصوص فندق ایفا کرده است. این شبکه همچنین در لابی‌گری برای دریافت حمایت‌های مالی از دولت و تخصیص اعتبارهای ویژه به کشاورزان فندق موفق بوده است. در سطح بین‌المللی، همکاری‌های این شبکه با دیگر تولیدکنندگان فندق در کشورهای مختلف باعث تقویت جایگاه استرالیا در بازار جهانی فندق شده است.

❖ دستاوردهای اجتماعی: از منظر اجتماعی، شبکه فندق استرالیا با توجه به گسترش روزافزون صنعت فندق در کشور، توانسته است شغل‌های زیادی برای افراد محلی ایجاد کند. با تأسیس برنامه‌های آموزشی و کارگاه‌های عملی در زمینه‌های کشاورزی پایدار و روش‌های نوین کاشت فندق، این شبکه توانسته است سطح دانش کشاورزان را ارتقا دهد. همچنین، ایجاد پروژه‌های تحقیقاتی برای بهبود روش‌های برداشت و فرآوری فندق در استرالیا باعث افزایش کیفیت محصولات و رقابتی‌تر شدن آن‌ها در بازارهای جهانی شده است. به علاوه، این شبکه با ترویج کشاورزی ارگانیک و پایدار، به حفظ محیط‌زیست و منابع طبیعی کمک کرده است.

❖ ارزش بازار :ارزش بازار فندق استرالیا حدود ۳۰ میلیون دلار است.

۳-۱۰- شبکه فندق نیوزیلند (New Zealand Hazelnut Growers Association)

انجمن کشاورزان فندق نیوزیلند نیز از دیگر شبکه‌های موفق است که با حمایت از کشاورزان و توسعه کیفیت محصولات به رشد صنعت فندق در این کشور کمک کرده است. این شبکه با استفاده از روش‌های نوین در کشاورزی و توسعه بازارهای صادراتی، توانسته است جایگاهی مناسب در تجارت جهانی فندق پیدا کند.

❖ تاریخ تأسیس :این انجمن در سال ۱۹۹۵ تأسیس شد.

❖ هدف تأسیس :هدف این انجمن توسعه صنعت فندق در نیوزیلند و حمایت از کشاورزان و توسعه صادرات بوده است.

❖ شرح فعالیت‌ها :این انجمن به کشاورزان در زمینه بهبود روش‌های کشاورزی، تحقیق در مورد بهینه‌سازی فرآیندهای کشت و افزایش صادرات کمک می‌کند. انجمن همچنین در زمینه بازاریابی بین‌المللی و گسترش بازارهای صادراتی نیز فعالیت دارد.

❖ دستاوردهای اقتصادی :نیوزیلند با وجود مساحت کم خود توانسته است در زمینه تولید فندق پیشرفت‌های خوبی داشته باشد و بازارهای آسیایی و اروپایی را هدف قرار دهد.

❖ دستاوردهای سیاسی :شبکه فندق نیوزیلند توانسته است از طریق مذاکرات مستمر با دولت نیوزیلند، سیاست‌های حمایتی متعددی برای تولیدکنندگان فندق این کشور به دست آورد. این شبکه نقش مؤثری در ایجاد استانداردهای جدید برای تولید فندق در نیوزیلند و همچنین در دریافت کمک‌های دولتی برای بهبود زیرساخت‌های کشاورزی داشته است. همچنین، با بهبود فرآیندهای صادرات و تقویت روابط تجاری با کشورهای دیگر، این شبکه توانسته است جایگاه نیوزیلند را در بازار جهانی فندق تقویت کند و آن را به یکی از مقاصد اصلی صادرات فندق تبدیل نماید.

❖ دستاوردهای اجتماعی :در بعد اجتماعی، شبکه فندق نیوزیلند تأثیرات مثبتی بر روی جامعه کشاورزی این کشور گذاشته است. با ارائه آموزش‌های تخصصی به کشاورزان در زمینه‌های مختلف از جمله کنترل آفات، بهبود کیفیت محصول، و تکنیک‌های برداشت، این شبکه توانسته است بهره‌وری در صنعت فندق را بهبود بخشد. همچنین، این شبکه در ترویج کشاورزی پایدار و استفاده از روش‌های ارگانیک نقش مؤثری ایفا کرده و به حفظ محیط‌زیست کمک کرده است. ایجاد فرصت‌های شغلی برای کشاورزان محلی و ارتقاء سطح زندگی آنان از دیگر دستاوردهای اجتماعی این شبکه بوده است.

❖ ارزش بازار: ارزش بازار فندق نیوزیلند حدود ۵۰ میلیون دلار تخمین زده می‌شود.

به طور خلاصه، شبکه‌های تخصصی در صنعت فندق، به‌ویژه در کشورهای تولیدکننده بزرگ مانند ترکیه، ایتالیا، و ایالات متحده، نقش حیاتی در بهبود کیفیت، افزایش صادرات و گسترش بازارهای جهانی ایفا می‌کنند. این شبکه‌ها با حمایت از کشاورزان، استانداردسازی تولید، توسعه فرآورده‌های نوین و گسترش بازارهای صادراتی، به تولیدکنندگان فندق کمک می‌کنند تا در بازارهای جهانی رقابت کنند. برای کشورهایی مانند ایران و افغانستان که قصد توسعه صنعت فندق خود را دارند، این شبکه‌ها می‌توانند به‌عنوان الگوهای موفق برای ارتقاء صنعت فندق عمل کنند.

فصل چهارم:

بررسی شبکه‌های فراگیر اقتصادی و صنعتی در گیلان

استان گیلان به عنوان یکی از قطب‌های مهم اقتصادی و صنعتی شمال ایران، دارای شبکه‌های اقتصادی و صنعتی متعددی است که در حوزه‌های مختلفی مانند کشاورزی، صنایع غذایی، گردشگری، شیلات و تولیدات صنعتی فعالیت می‌کنند. این شبکه‌ها به دلیل موقعیت جغرافیایی خاص استان، ظرفیت‌های بالای تولیدی، دسترسی به بازارهای داخلی و خارجی و برخورداری از نیروی کار ماهر، نقش مهمی در توسعه اقتصادی منطقه ایفا می‌کنند.

۴-۱- شبکه‌های کشاورزی و صنایع وابسته

الف) صنعت چای و برنج

گیلان به عنوان قطب تولید چای و برنج کشور، از شبکه‌های گسترده‌ای در زمینه تولید، فرآوری، بسته‌بندی و توزیع این محصولات برخوردار است. اتحادیه‌ها و تعاونی‌های چاپکاران و برنج‌کاران از جمله شبکه‌های مهمی هستند که به سازماندهی کشاورزان، تأمین نهاده‌های مورد نیاز، فرآوری و صادرات محصولات کمک می‌کنند.

ب) صنعت زیتون

شهرستان رودبار به عنوان مرکز تولید زیتون در کشور، دارای شبکه‌ای از باغداران، کارخانه‌های فرآوری زیتون، تعاونی‌های تولیدی و مراکز بسته‌بندی و صادرات است. این شبکه به توسعه زیتون‌کاری در استان و افزایش صادرات این محصول کمک می‌کند.

۴-۲- شبکه‌های صنعتی و تولیدی

الف) منطقه آزاد انزلی

یکی از مهم‌ترین شبکه‌های صنعتی در گیلان، مجموعه صنایع و کسب‌وکارهای فعال در منطقه آزاد انزلی است که در حوزه‌های لجستیک، تجارت، تولیدات صنعتی، مونتاژ خودرو، فرآوری مواد غذایی و فناوری‌های نوین فعالیت دارند. وجود اسکله‌های تجاری و بندر مهم مانند بندر کاسپین نیز این شبکه را تقویت کرده است.

ب) صنعت شیلات و آبی‌پروری

وجود منابع غنی آبی در گیلان باعث شده است که این استان در تولید و پرورش ماهیان گرمابی، سردابی و خاویاری پیشرو باشد. شبکه‌های مرتبط با شیلات شامل تعاونی‌های صیادی، مراکز پرورش ماهی، صنایع فرآوری آبزیان و شرکت‌های صادراتی هستند که با ایجاد ارزش افزوده، موجب رونق اقتصادی استان شده‌اند.

ج) صنعت چوب و سلولزی

با توجه به پوشش جنگلی گسترده در گیلان، صنعت چوب و کاغذ از صنایع مهم استان به‌شمار می‌آید. شهرهای تالش، آستارا و صومعه‌سرا مراکز مهم این صنعت هستند و کارخانه‌های بزرگی مانند کارخانه چوب و کاغذ مازندران و صنایع نئوپان و MDF در این استان فعال‌اند.

۴-۳- شبکه‌های بازرگانی و صادراتی

الف) بازارهای مرزی و تجاری

مجاورت گیلان با کشورهای حوزه دریای خزر، به ویژه روسیه، آذربایجان و قزاقستان، موجب ایجاد شبکه‌های تجاری و بازرگانی مهمی در این استان شده است. بازارهای مرزی آستارا و بندر انزلی از مراکز مهم تبادلات تجاری استان محسوب می‌شوند.

ب) صادرات محصولات کشاورزی و صنعتی

گیلان در زمینه صادرات محصولات کشاورزی مانند چای، برنج، فندق، زیتون، مرکبات و همچنین محصولات شیلاتی، صنایع چوب و نساجی فعال است. اتحادیه‌ها، اتاق‌های بازرگانی و شرکت‌های صادرکننده بخشی از این شبکه گسترده اقتصادی را تشکیل می‌دهند.

۴-۴- شبکه‌های نوآوری و استارت‌آپ‌ها

در سال‌های اخیر، گیلان شاهد رشد استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه‌هایی مانند فناوری اطلاعات، گردشگری هوشمند، کشاورزی هوشمند و زیست‌فناوری بوده است. پارک علم و فناوری گیلان و مراکز رشد دانشگاهی از مهم‌ترین نهادهای حمایت‌کننده این کسب‌وکارها هستند.

۴-۵- نتیجه‌گیری

شبکه‌های اقتصادی و صنعتی در گیلان به عنوان زیربنای توسعه پایدار این استان، نقش اساسی در افزایش تولید، اشتغال‌زایی و رشد صادرات دارند. حمایت دولت از این شبکه‌ها، جذب سرمایه‌گذاری خارجی، توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل و افزایش بهره‌وری در بخش‌های کشاورزی و صنعتی، می‌تواند مسیر رشد اقتصادی استان را هموارتر سازد.

فصل پنجم:

انواع شبکه‌های فراگیر در گیلان: اتحادیه‌ها، تعاونی‌ها و انجمن‌های صنفی

استان گیلان به عنوان یکی از قطب‌های اقتصادی و صنعتی شمال ایران، از شبکه‌های سازمان‌یافته‌ای در قالب اتحادیه‌ها، تعاونی‌ها و انجمن‌های صنفی برخوردار است. این ساختارها نقش مهمی در توسعه کسب و کارها، حمایت از تولیدکنندگان، تقویت بخش کشاورزی و صنعتی، و تسهیل تجارت داخلی و خارجی دارند. در ادامه، به بررسی انواع این شبکه‌ها و نقش آن‌ها در اقتصاد گیلان می‌پردازیم.

۵-۱- اتحادیه‌ها و نقش آن‌ها در اقتصاد گیلان

اتحادیه‌ها به عنوان نهادهای تنظیم‌کننده و پشتیبان فعالیت‌های صنفی و اقتصادی، نقش کلیدی در هدایت و سازماندهی مشاغل مختلف در استان گیلان ایفا می‌کنند. برخی از اتحادیه‌های مهم در گیلان عبارتند از:

الف) اتحادیه چایکاران شمال ایران

این اتحادیه با هدف حمایت از چایکاران، افزایش بهره‌وری تولید و تقویت بازار فروش چای فعالیت می‌کند. نظارت بر قیمت‌گذاری، تأمین نهاده‌های کشاورزی و تعامل با کارخانه‌های فرآوری چای از جمله اقدامات این اتحادیه است.

ب) اتحادیه صادرکنندگان محصولات کشاورزی گیلان

این اتحادیه در زمینه تسهیل صادرات محصولات نظیر برنج، فندق، زیتون، کیوی و مرکبات فعالیت دارد. ارتباط با بازارهای خارجی، بازاریابی بین‌المللی و تأمین استانداردهای صادراتی از وظایف کلیدی این اتحادیه است.

ج) اتحادیه تعاونی‌های صیادی گیلان

این اتحادیه مسئولیت سازماندهی فعالیت‌های صیادی و حفظ منابع آبزیان دریای خزر را بر عهده دارد. ارائه تسهیلات به صیادان، نظارت بر برداشت‌های صیادی و حفاظت از ذخایر ماهیان خاویاری از جمله وظایف این اتحادیه است.

۵-۲- تعاونی‌های فعال در گیلان و نقش آن‌ها در توسعه اقتصادی

تعاونی‌ها به عنوان یکی از ابزارهای توسعه پایدار اقتصادی و اجتماعی در گیلان، در بخش‌های مختلفی از کشاورزی، شیلات، گردشگری و صنایع غذایی فعالیت دارند. برخی از مهم‌ترین تعاونی‌های فعال در گیلان عبارتند از:

الف) تعاونی‌های تولیدکنندگان برنج

با توجه به اینکه گیلان یکی از مراکز اصلی تولید برنج در کشور است، تعاونی‌های متعددی در این حوزه فعالیت می‌کنند. این تعاونی‌ها به تأمین بذره‌های اصلاح‌شده، خرید تضمینی محصولات و عرضه مستقیم به بازارهای مصرف کمک می‌کنند.

(ب) تعاونی‌های دامپروری و لبنیات

این تعاونی‌ها در زمینه تولید، فرآوری و توزیع محصولات لبنی نظیر ماست، دوغ و پنیر فعالیت دارند. برندهای محلی نظیر دامداران شمال و شیر گیلان از جمله مجموعه‌های تحت حمایت این تعاونی‌ها هستند.

(ج) تعاونی‌های گردشگری و بوم‌گردی

با توجه به پتانسیل بالای گردشگری در گیلان، تعاونی‌های متعددی در زمینه بوم‌گردی و توسعه اقامتگاه‌های سنتی فعالیت دارند. این تعاونی‌ها به افزایش اشتغال‌زایی در روستاها و توسعه پایدار گردشگری کمک می‌کنند.

۵-۳- انجمن‌های صنفی و تأثیر آن‌ها بر توسعه صنایع گیلان

انجمن‌های صنفی به عنوان نهادهای غیردولتی، نقش مهمی در ایجاد همبستگی میان تولیدکنندگان و ارائه خدمات حمایتی ایفا می‌کنند. برخی از انجمن‌های مهم در گیلان عبارتند از:

الف) انجمن چای ایران (دفتر گیلان)

این انجمن در راستای حمایت از کشاورزان و کارخانه‌های چای‌سازی و توسعه بازارهای صادراتی فعالیت دارد. افزایش کیفیت چای ایرانی و ارائه استانداردهای بین‌المللی از مهم‌ترین اهداف این انجمن است.

ب) انجمن صنایع غذایی گیلان

این انجمن شامل شرکت‌های تولیدکننده مواد غذایی، کنسروجات، نان صنعتی و فرآورده‌های لبنی است. تسهیل صادرات محصولات غذایی و بهبود کیفیت تولید از اولویتهای این انجمن است.

ج) انجمن هتل‌داران و مراکز اقامتی گیلان

این انجمن با هدف ارتقای استانداردهای گردشگری و بهبود خدمات هتلداری در استان تشکیل شده است. توسعه زیرساخت‌های گردشگری و حمایت از سرمایه‌گذاران از وظایف این انجمن است.

۵-۴- نتیجه‌گیری و پیشنهادها

اتحادیه‌ها، تعاونی‌ها و انجمن‌های صنفی در گیلان نقش مهمی در رشد اقتصادی استان ایفا می‌کنند. حمایت دولت از این شبکه‌ها، ارائه تسهیلات مالی، بهبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل و توسعه فناوری‌های نوین در بخش کشاورزی و صنعتی، می‌تواند مسیر پیشرفت

این شبکه‌ها را تسهیل کند. افزایش تعاملات بین‌المللی و ایجاد بازارهای جدید برای محصولات گیلان نیز از دیگر راهکارهای پیشنهادی برای تقویت این ساختارهای اقتصادی است.

فصل ششم:

**نقش اتاق بازرگانی، اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی
، اتحادیه‌های تعاونی، استانداری و سازمان صنعت، معدن و تجارت
در صنعت فندق و شرایط تشکیل شبکه در آنها**

صنعت فندق یکی از بخش‌های مهم کشاورزی و صادراتی ایران محسوب می‌شود که نقش قابل‌توجهی در اشتغال‌زایی، ارزآوری و توسعه اقتصادی مناطق تولیدکننده دارد. برای حمایت و تقویت این صنعت، نهادهای مختلفی نظیر اتاق بازرگانی، اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی، و اتحادیه‌های تعاونی فعالیت دارند. در ادامه، به بررسی نقش هریک از این نهادها در توسعه و پایداری صنعت فندق می‌پردازیم.

۶-۱- نقش اتاق بازرگانی در توسعه صنعت فندق و شرایط تشکیل شبکه در آن

اتاق بازرگانی به عنوان یک نهاد کلیدی در تنظیم و تسهیل تجارت داخلی و بین‌المللی، نقش مهمی در بهبود عملکرد صنعت فندق ایفا می‌کند. مهم‌ترین فعالیت‌های این نهاد در حوزه فندق شامل موارد زیر است:

✓ ایجاد پل ارتباطی بین تولیدکنندگان و بازارهای صادراتی

اتاق بازرگانی از طریق تعاملات بین‌المللی، فرصت‌های صادراتی را برای تولیدکنندگان فندق شناسایی کرده و آن‌ها را به خریداران خارجی معرفی می‌کند.

✓ برگزاری نمایشگاه‌ها و همایش‌های تجاری

اتاق بازرگانی با برگزاری نمایشگاه‌های داخلی و بین‌المللی، به افزایش شناخت بازارهای جدید، جذب سرمایه‌گذاران و تقویت رقابت‌پذیری فندق ایرانی کمک می‌کند.

✓ ارائه مشاوره و آموزش در حوزه استانداردها و قوانین صادرات

یکی از مشکلات اصلی صادرکنندگان فندق، آگاهی از قوانین و استانداردهای کشورهای مقصد است. اتاق بازرگانی با ارائه آموزش‌های تخصصی، موانع پیش‌روی صادرکنندگان را کاهش می‌دهد.

✓ حمایت از سیاست‌های تعرفه‌ای و تجاری

این نهاد نقش مهمی در تنظیم سیاست‌های تجاری، کاهش تعرفه‌های گمرکی برای صادرات فندق و تعامل با دولت جهت تسهیل قوانین تجاری دارد.

شرایط تشکیل شبکه تخصصی فندق در اتاق بازرگانی:

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی یکی از مهم‌ترین نهادهای بخش خصوصی در ایران است که نقش کلیدی در ساماندهی، حمایت و توسعه صادرات محصولات کشاورزی، از جمله فندق دارد. تشکیل شبکه تخصصی فندق در اتاق بازرگانی می‌تواند به تسهیل تجارت، افزایش هماهنگی میان تولیدکنندگان و صادرکنندگان، توسعه بازارهای بین‌المللی و تقویت زنجیره ارزش فندق کمک کند. این شبکه به‌عنوان یک شکل تخصصی در اتاق بازرگانی استان‌های تولیدکننده فندق، مانند گیلان، مازندران و قزوین، می‌تواند به‌صورت یک کمیسیون تخصصی، انجمن تجاری یا شکل صادراتی ثبت شود. در ادامه، شرایط، مراحل قانونی و مزایای ایجاد این شبکه بررسی شده است.

۱. شرایط اولیه برای تشکیل شبکه تخصصی فندق در اتاق بازرگانی

✓ ۱. حداقل تعداد اعضا

برای تشکیل شبکه تخصصی فندق در قالب یک کمیسیون تخصصی، حداقل ۱۵ عضو فعال از میان بازرگانان، صادرکنندگان و تولیدکنندگان فندق مورد نیاز است.

در صورت تشکیل شبکه در قالب انجمن صادراتی، حداقل ۳۰ شرکت تجاری و تولیدی باید عضو آن باشند.

✓ ۲. عضویت در اتاق بازرگانی

اعضای مؤسس باید دارای کارت بازرگانی معتبر از اتاق بازرگانی باشند.

شرکت‌ها و افراد حقیقی فعال در صنعت فندق (تولیدکنندگان، صادرکنندگان، شرکت‌های بسته‌بندی و فرآوری) می‌توانند درخواست عضویت دهند.

✓ ۳. تعیین حوزه فعالیت و اهداف شبکه

هماهنگی بین تولیدکنندگان، صادرکنندگان و صنایع تبدیلی

توسعه صادرات فندق ایران به بازارهای بین‌المللی

ایجاد سیاست‌های حمایتی برای کاهش هزینه‌های تجاری و افزایش رقابت‌پذیری

توسعه زیرساخت‌های صادراتی و برندسازی جهانی فندق ایران

برگزاری نشست‌های تجاری با خریداران خارجی

✓ ۴. ثبت رسمی و دریافت تأییدیه از اتاق بازرگانی

تهیه و ارائه اساسنامه پیشنهادی به اتاق بازرگانی.

بررسی درخواست توسط کمیسیون تشکلهای و امور بین‌الملل اتاق بازرگانی.

تصویب در شورای عالی تشکلهای اقتصادی و دریافت مجوز فعالیت.

۲. مراحل قانونی تشکیل شبکه تخصصی فندق در اتاق بازرگانی

✓ مرحله ۱: ارائه درخواست اولیه به اتاق بازرگانی

نمایندگان فعالان صنعت فندق باید درخواست رسمی تشکیل شبکه را به اتاق بازرگانی ارائه دهند.

درخواست باید شامل مشخصات اعضای اولیه، اهداف، ساختار پیشنهادی و برنامه‌های عملیاتی باشد.

✓ مرحله ۲: بررسی درخواست توسط کمیسیون تشکلهای اقتصادی

درخواست توسط کمیسیون تشکلهای و انجمن‌های اقتصادی اتاق بازرگانی بررسی و در صورت تأیید، فرآیند ثبت آغاز می‌شود.

✓ مرحله ۳: تدوین و تصویب اساسنامه شبکه تخصصی

تدوین پیش‌نویس اساسنامه شبکه تخصصی فندق شامل اهداف، ساختار مدیریتی، حقوق و تعهدات اعضا.

تصویب اساسنامه توسط اعضای هیئت‌مؤسس و ارسال آن به شورای عالی تشکلهای اقتصادی اتاق بازرگانی.

✓ مرحله ۴: برگزاری مجمع عمومی و انتخاب هیئت‌مدیره

پس از تصویب اساسنامه، اولین مجمع عمومی شبکه تخصصی فندق برگزار می‌شود.

هیئت‌مدیره و بازرسان از طریق رأی‌گیری انتخاب می‌شوند.

✓ مرحله ۵: ثبت در سامانه تشکلهای اقتصادی اتاق بازرگانی و آغاز فعالیت

پس از تأیید نهایی، شبکه تخصصی فندق به صورت رسمی ثبت شده و فعالیت خود را آغاز می‌کند.

همکاری با سایر نهادهای مرتبط مانند سازمان توسعه تجارت، وزارت جهاد کشاورزی و استانداری شروع می‌شود.

۳. حمایت‌های اتاق بازرگانی از شبکه تخصصی فندق

✓ ۱. حمایت از بازاریابی و صادرات بین‌المللی

معرفی فندق ایرانی در نمایشگاه‌های بین‌المللی مانند WorldFood Moscow، Gulfood و SIAL Paris.

توسعه برندسازی جهانی و بسته‌بندی رقابتی برای صادرات فندق.

ایجاد دفاتر تجاری و نمایندگی‌های فروش در کشورهای هدف صادراتی.

✓ ۲. ارائه تسهیلات و حمایت مالی از صادرکنندگان

اختصاص وام‌های کم‌بهره به صادرکنندگان و شرکت‌های بسته‌بندی فندق.

حمایت از حضور شرکت‌های عضو در نمایشگاه‌های خارجی.

همکاری با بانک توسعه صادرات ایران برای تأمین مالی صادرات.

✓ ۳. تسهیل فرآیندهای گمرکی و تجاری

همکاری با سازمان توسعه تجارت برای کاهش تعرفه‌های گمرکی صادرات فندق.

پیگیری برای حذف موانع تجاری و بروکراسی اداری در صادرات فندق.

✓ ۴. برگزاری دوره‌های آموزشی و توانمندسازی فعالان صنعت فندق

برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه اصول بازاریابی بین‌المللی، تکنیک‌های صادرات و قوانین تجاری جهانی.

آموزش بهترین روش‌های فرآوری و بسته‌بندی فندق برای ورود به بازارهای جهانی.

✓ ۵. ایجاد ارتباط و شبکه‌سازی با خریداران خارجی

برگزاری همایش‌ها و نشست‌های تجاری با شرکت‌های بین‌المللی.

ایجاد پلتفرم‌های دیجیتال برای معرفی تولیدکنندگان و صادرکنندگان ایرانی به بازارهای جهانی.

۴. مزایای تشکیل شبکه تخصصی فندق در اتاق بازرگانی

✓ افزایش قدرت چانه‌زنی تولیدکنندگان و صادرکنندگان در مذاکرات تجاری و دولتی

✓ تسهیل صادرات فندق به بازارهای بین‌المللی از طریق حمایت‌های دولتی و خصوصی

✓ کاهش هزینه‌های بازاریابی و حضور در نمایشگاه‌های جهانی از طریق حمایت‌های مالی

✓ ایجاد ارتباط مستقیم با خریداران بین‌المللی و توسعه همکاری‌های تجاری

✓ تقویت برند فندق ایرانی و رقابت با کشورهای صادرکننده مانند ترکیه و آذربایجان

✓ ایجاد هماهنگی بین تولیدکنندگان، صادرکنندگان و سازمان‌های دولتی برای حل مشکلات صنعت فندق

۵. جمع‌بندی

- ✓ اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی یکی از بهترین نهادها برای تشکیل شبکه تخصصی فندق است.
- ✓ این شبکه می‌تواند به صورت کمیسیون تخصصی، انجمن تجاری یا شکل صادراتی ثبت شود.
- ✓ اعضای شبکه باید دارای کارت بازرگانی معتبر باشند و حداقل ۱۵ تا ۳۰ عضو فعال داشته باشند.
- ✓ این شبکه می‌تواند با حمایت از صادرات، کاهش موانع تجاری، ارائه تسهیلات مالی و توسعه برند فندق ایرانی به رونق این صنعت کمک کند.
- ✓ با تشکیل این شبکه، ایران می‌تواند سهم بیشتری از بازار جهانی فندق را به دست آورده و رقابت‌پذیری خود را در برابر ترکیه و آذربایجان افزایش دهد.

🔴 نتیجه: تشکیل شبکه تخصصی فندق در اتاق بازرگانی، یک گام مهم برای توسعه صادرات، افزایش تعاملات بین‌المللی و حمایت از تولیدکنندگان و صادرکنندگان ایرانی خواهد بود.

۶-۲- نقش اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی در صنعت فندق و شرایط تشکیل شبکه در آن

این اداره به عنوان متولی تنظیم بازار کار، حمایت از نیروی انسانی و توسعه تعاونی‌ها، در صنعت فندق وظایف متعددی بر عهده دارد:

- ✓ ایجاد فرصت‌های شغلی و حمایت از کارگران فندق کار
- صنعت فندق، از کشت تا فرآوری و بسته‌بندی، هزاران شغل مستقیم و غیرمستقیم ایجاد می‌کند. اداره کار با نظارت بر شرایط کار، بهبود حقوق و مزایا، و جلوگیری از استثمار نیروی کار، در حمایت از کارگران فندق کار نقش دارد.
- ✓ برنامه‌های آموزشی و مهارت‌آموزی برای کشاورزان و کارگران
- با توجه به اهمیت به کارگیری فناوری‌های جدید در کشت و فرآوری فندق، اداره کار دوره‌های آموزشی برای افزایش بهره‌وری کشاورزان و نیروی کار برگزار می‌کند.
- ✓ ارائه تسهیلات و حمایت از طرح‌های اشتغال‌زایی در صنعت فندق

این اداره از طریق برنامه‌های حمایتی مانند پرداخت وام‌های کم‌بهره و اجرای طرح‌های توسعه‌ای، به ایجاد و حفظ مشاغل در صنعت فندق کمک می‌کند.

✓ نظارت بر شرایط کار و اجرای قوانین بیمه و بازنشستگی

کارگران بخش کشاورزی، به ویژه در مزارع فندق، معمولاً از مزایای بیمه‌ای محروم هستند. اداره کار با اجرای طرح‌های بیمه روستایی، امنیت شغلی کارگران این صنعت را افزایش می‌دهد.

شرایط تشکیل شبکه تخصصی فندق در اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی:

تشکیل شبکه تخصصی فندق در اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی یکی از راهکارهای مهم برای ایجاد هم‌افزایی میان فعالان صنعت فندق، افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌ها و توسعه همکاری‌های اقتصادی و اجتماعی است. این شبکه می‌تواند با تمرکز بر حمایت از تولیدکنندگان، فرآوری‌کنندگان، صادرکنندگان و کارگران شاغل در این صنعت نقش کلیدی در رشد و توسعه صنعت فندق ایفا کند. اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی، به‌عنوان متولی حمایت از تشکلهای کارگری، تعاونی‌ها و اتحادیه‌های صنفی، امکان تشکیل شبکه تخصصی فندق را در قالب تعاونی‌ها، انجمن‌های صنفی و اتحادیه‌های کارگری فراهم می‌کند. در ادامه، شرایط و مراحل قانونی تشکیل این شبکه توضیح داده شده است.

۱. شرایط اولیه برای تشکیل شبکه تخصصی فندق

✓ ۱. حداقل تعداد اعضا

برای ثبت یک شبکه تخصصی تحت پوشش اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی، حداقل ۷ عضو مؤسس برای تشکیل تعاونی موردنیاز است.

اگر شبکه در قالب اتحادیه یا انجمن صنفی تشکیل شود، حداقل ۳۰ عضو فعال در صنعت فندق نیاز است.

✓ ۲. حوزه فعالیت شبکه تخصصی

شبکه باید در یکی از سه قالب زیر فعالیت کند:

تعاونی تخصصی فندق (برای همکاری بین کشاورزان، تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان)

انجمن صنفی کارفرمایی یا کارگری فندق (برای حمایت از کارگران و کارفرمایان فعال در این حوزه)

اتحادیه تعاونی‌های تولید و صادرات فندق (برای افزایش هماهنگی در بازارهای داخلی و خارجی)

✓ ۳. اهداف و مأموریت‌ها

افزایش بهره‌وری در تولید و فرآوری فندق

حمایت از کشاورزان و کارگران شاغل در صنعت فندق

توسعه بازارهای داخلی و بین‌المللی و افزایش صادرات فندق

بهبود شرایط کاری و رفاهی کارگران صنعت فندق

کاهش هزینه‌های تولید از طریق فعالیت‌های تعاونی و اقتصادی مشترک

✓ ۴. دریافت مجوز از اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی

درخواست رسمی باید به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان مربوطه ارائه شود.

بررسی درخواست توسط کمیسیون توسعه تعاونی‌ها و انجمن‌های صنفی انجام می‌شود.

در صورت تأیید، شبکه مجوز رسمی فعالیت را دریافت خواهد کرد.

۲. مراحل قانونی برای تشکیل شبکه تخصصی فندق

✓ مرحله ۱: ارسال درخواست اولیه به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی

نمایندگان فعالان صنعت فندق باید درخواست تشکیل شبکه تخصصی را به اداره کار و تعاون ارائه دهند.

این درخواست باید شامل اهداف، تعداد اعضا و برنامه‌های پیشنهادی شبکه باشد.

✓ مرحله ۲: تشکیل هیئت‌مؤسس و تنظیم اساسنامه

اعضای مؤسس باید اساسنامه شبکه تخصصی فندق را تدوین کنند.

اساسنامه شامل اهداف، ساختار مدیریتی، نحوه عضویت، حقوق و تعهدات اعضا است.

✓ مرحله ۳: ثبت رسمی و تأیید اساسنامه

اساسنامه باید در اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی بررسی و تأیید شود.

پس از تأیید، شبکه می‌تواند به‌طور رسمی در سامانه ثبت تعاونی‌ها و تشکلهای کارگری و کارفرمایی کشور ثبت شود.

✓ مرحله ۴: برگزاری مجمع عمومی و انتخاب هیئت‌مدیره

پس از ثبت، اولین مجمع عمومی شبکه تخصصی فندق تشکیل شده و هیئت‌مدیره و بازرسان از طریق رأی‌گیری انتخاب می‌شوند.

✓ مرحله ۵: آغاز فعالیت و جذب اعضای بیشتر

شبکه پس از دریافت مجوز رسمی، فعالیت خود را آغاز می‌کند و می‌تواند اعضای جدید را جذب کند. همچنین، همکاری با سایر دستگاه‌های اجرایی مانند وزارت جهاد کشاورزی، استانداری و اتاق بازرگانی آغاز می‌شود.

۳. حمایت‌های اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی از شبکه تخصصی فندق

✓ ۱. ارائه تسهیلات مالی و حمایتی

اعطای وام‌های کم‌بهره برای تقویت تولید، بسته‌بندی و صادرات فندق. ارائه یارانه‌ها و کمک‌های بلاعوض برای تأمین تجهیزات کشاورزی و صنعتی. حمایت از ایجاد صندوق‌های حمایت مالی برای کشاورزان و کارگران صنعت فندق.

✓ ۲. حمایت از آموزش و مهارت‌آموزی

برگزاری دوره‌های آموزشی برای افزایش مهارت‌های کشاورزان و فرآوری‌کنندگان. آموزش مدیریت تعاونی‌ها، بازاریابی بین‌المللی و تکنیک‌های مدرن تولید فندق.

✓ ۳. تقویت روابط کار و حمایت از حقوق شاغلان در صنعت فندق

نظارت بر حقوق و دستمزد کارگران شاغل در صنعت فندق. بهبود شرایط بیمه، بازنشستگی و رفاه اجتماعی برای فعالان این حوزه.

✓ ۴. حمایت از بازاریابی و صادرات

ایجاد زنجیره تأمین و توزیع تخصصی فندق برای افزایش بهره‌وری. کمک به برندسازی و توسعه بازارهای بین‌المللی فندق ایرانی.

۴. مزایای تشکیل شبکه تخصصی فندق در اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی

✓ افزایش قدرت چانه‌زنی کشاورزان و تولیدکنندگان در مذاکرات با دولت و بخش خصوصی

✓ کاهش هزینه‌های تولید و بازاریابی از طریق فعالیت‌های تعاونی

✓ بهبود شرایط رفاهی و امنیت شغلی کارگران صنعت فندق

✓ جذب تسهیلات و حمایت‌های مالی دولتی برای توسعه کسب‌وکارهای مرتبط با فندق

✓ افزایش بهره‌وری و کاهش ضایعات از طریق آموزش و به‌کارگیری روش‌های نوین کشاورزی و فرآوری

✓ افزایش هماهنگی بین تولیدکنندگان، بسته‌بندی‌کنندگان و صادرکنندگان فندق

۵. جمع‌بندی

✓ اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی بستر مناسبی برای ایجاد شبکه تخصصی فندق فراهم کرده است.

✓ این شبکه می‌تواند به‌صورت تعاونی، انجمن صنفی یا اتحادیه تخصصی ثبت شده و فعالیت کند.

✓ دریافت تسهیلات مالی، حمایت از آموزش و مهارت‌آموزی، بهبود شرایط کار و تسهیل صادرات از مهم‌ترین مزایای این شبکه

است.

✓ با ایجاد این شبکه، می‌توان قدرت اقتصادی تولیدکنندگان فندق را افزایش داد و مسیر توسعه این صنعت را تسهیل کرد.

🔴 نتیجه: تشکیل شبکه تخصصی فندق نه‌تنها باعث بهبود شرایط کاری و رفاهی کشاورزان و کارگران می‌شود، بلکه به توسعه بازارهای داخلی و صادراتی، کاهش هزینه‌های تولید و افزایش بهره‌وری در این صنعت کمک می‌کند.

۶-۳- نقش اتحادیه‌های تعاونی در صنعت فندق

اتحادیه‌های تعاونی با سازماندهی کشاورزان و تولیدکنندگان، به کاهش هزینه‌ها، افزایش بهره‌وری و بهبود قدرت چانه‌زنی آنان کمک می‌کنند. برخی از مهم‌ترین نقش‌های این اتحادیه‌ها در صنعت فندق شامل موارد زیر است:

✓ تأمین نهاده‌های کشاورزی و تجهیزات مورد نیاز تولیدکنندگان

اتحادیه‌های تعاونی با خرید عمده نهاده‌های کشاورزی مانند کود، سم، بذر و تجهیزات مکانیزه، هزینه‌های تولید را کاهش می‌دهند.

✓ مدیریت زنجیره تأمین و بهبود بازاریابی محصولات فندق

این تعاونی‌ها به کشاورزان در بسته‌بندی، بازاریابی و فروش محصولات خود در بازارهای داخلی و بین‌المللی کمک می‌کنند.

✓ پرداخت تسهیلات و حمایت‌های مالی از کشاورزان و تولیدکنندگان

از طریق تأمین منابع مالی و ارائه وام‌های کم‌بهره، تعاونی‌ها به گسترش سطح زیرکشت و افزایش تولید فندق کمک می‌کنند.

✓ ایجاد کارخانه‌های فرآوری و ارزش‌افزوده بر محصولات فندق

بسیاری از تعاونی‌ها، اقدام به تأسیس واحدهای فرآوری فندق مانند کارخانه‌های تولید مغز فندق، روغن فندق و شکلات‌سازی کرده‌اند که به افزایش ارزش افزوده این محصول کمک می‌کند.

✓ حمایت از حقوق کشاورزان و تعامل با دولت برای سیاست‌گذاری‌های حمایتی

اتحادیه‌های تعاونی با رایزنی با مسئولان دولتی، برای کاهش تعرفه‌های صادراتی، اصلاح سیاست‌های کشاورزی و ارائه یارانه‌های حمایتی تلاش می‌کنند.

۶-۴- نقش استانداری در صنعت فندق

استانداری به‌عنوان بالاترین نهاد اجرایی در سطح استان، نقش کلیدی در برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و نظارت بر توسعه صنعت فندق دارد. این نهاد با همکاری دستگاه‌های اجرایی مختلف، از جمله سازمان جهاد کشاورزی، سازمان صنعت، معدن و تجارت، اتاق بازرگانی و تشکلهای صنفی، اقدامات متعددی را برای حمایت از تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق انجام می‌دهد. مهم‌ترین نقش‌های استانداری در این حوزه به شرح زیر است:

۱. سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه‌ای

استانداری با همکاری نهادهای مرتبط، برنامه‌های کلان و استراتژیک برای توسعه صنعت فندق در سطح استان تدوین و اجرا می‌کند. این برنامه‌ها شامل:

حمایت از گسترش سطح زیر کشت فندق و اصلاح باغات قدیمی

ارائه مشوق‌های مالی و تسهیلات بانکی برای کشاورزان و تولیدکنندگان

ایجاد زنجیره ارزش فندق از تولید تا صادرات

تدوین سیاست‌های حمایتی برای ارتقای بهره‌وری و کیفیت محصول

۲. حمایت از سرمایه‌گذاری و تأمین منابع مالی

استانداری نقش مهمی در جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی برای توسعه صنعت فندق ایفا می‌کند. این اقدامات شامل:

ایجاد بسترهای مناسب برای سرمایه‌گذاری در صنایع فرآوری و بسته‌بندی فندق

اختصاص وام‌های کم‌بهره و کمک‌های بلاعوض به کشاورزان و تولیدکنندگان

حمایت از استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در حوزه فناوری‌های کشاورزی و فرآوری فندق

تشویق سرمایه‌گذاری در احداث صنایع تبدیلی، مانند کارخانه‌های فرآوری و بسته‌بندی مدرن

۳. توسعه زیرساخت‌ها و تسهیل لجستیک

برای افزایش بهره‌وری صنعت فندق، استانداری وظیفه دارد که زیرساخت‌های موردنیاز برای تولید، فرآوری و صادرات فندق را فراهم کند. برخی از اقدامات کلیدی در این زمینه عبارتند از:

توسعه شبکه‌های آبیاری نوین و بهینه‌سازی مصرف آب در باغات فندق
توسعه و بهسازی راه‌های روستایی برای سهولت دسترسی کشاورزان به بازارهای فروش
ایجاد و توسعه سردخانه‌ها و انبارهای استاندارد برای نگهداری و حفظ کیفیت محصول
حمایت از ایجاد پایانه‌های صادراتی و مراکز بسته‌بندی در استان‌های تولیدکننده فندق

۴. حمایت از صادرات و توسعه بازارهای بین‌المللی

یکی از وظایف مهم استانداری، توسعه صادرات و افزایش سهم فندق استان در بازارهای بین‌المللی است. برای این منظور، استانداری اقداماتی ازجمله:

همکاری با اتاق بازرگانی و صادرکنندگان برای تسهیل فرآیند صادرات
برگزاری نمایشگاه‌ها و همایش‌های تخصصی در زمینه معرفی فندق ایرانی به بازارهای جهانی
ایجاد مراکز تجاری در کشورهای هدف صادراتی، مانند روسیه، هند و کشورهای اروپایی
حمایت از برندینگ و بازاریابی بین‌المللی برای فندق ایرانی

۵. افزایش بهره‌وری و آموزش کشاورزان

استانداری در همکاری با سازمان جهاد کشاورزی و مراکز تحقیقاتی، برنامه‌های آموزشی و پژوهشی را برای کشاورزان و تولیدکنندگان فندق اجرا می‌کند. این برنامه‌ها شامل:

آموزش روش‌های نوین کشت، هرس، آبیاری و برداشت فندق برای افزایش بهره‌وری
تشویق به استفاده از فناوری‌های جدید در فرآوری و بسته‌بندی محصول
ایجاد مراکز تحقیقاتی برای توسعه ارقام مقاوم فندق و بهبود کیفیت محصول

۶. نظارت بر اجرای قوانین و رفع موانع تولید

استانداری نقش نظارتی و اجرایی در رفع موانع تولید و حمایت از تولیدکنندگان فندق دارد. این اقدامات شامل:

شناسایی و رفع مشکلات حقوقی و اداری تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق
پیگیری مشکلات مرتبط با تأمین نهاده‌های کشاورزی و تجهیزات موردنیاز برای تولید فندق

نظارت بر قیمت‌گذاری منصفانه و جلوگیری از سوءاستفاده‌های تجاری در زنجیره توزیع فندق

شرایط تشکیل شبکه تخصصی فندق در استانداری:

ایجاد شبکه تخصصی فندق در استانداری یکی از مهم‌ترین اقدامات برای توسعه صنعت فندق، هماهنگی بین فعالان این حوزه، بهبود زنجیره تأمین و افزایش قدرت چانه‌زنی تولیدکنندگان است. این شبکه می‌تواند به ارتباط مؤثر بین کشاورزان، فرآوری‌کنندگان، صادرکنندگان، دستگاه‌های دولتی و مراکز علمی و تحقیقاتی کمک کند.

استانداری به‌عنوان نهاد اجرایی کلان در سطح استان، مسئولیت تنظیم سیاست‌های حمایتی و ایجاد هماهنگی میان دستگاه‌های مختلف را بر عهده دارد. برای تشکیل یک شبکه تخصصی در حوزه فندق، نیاز به رعایت شرایط و مراحل قانونی خاصی وجود دارد که در ادامه توضیح داده می‌شود.

۱. شرایط و الزامات تشکیل شبکه تخصصی فندق

✓ ۱. حداقل تعداد اعضا

برای ایجاد یک شبکه تخصصی در استانداری، باید حداقل ۳۰ عضو حقیقی یا حقوقی که در حوزه فندق فعالیت دارند، درخواست تشکیل این شبکه را ارائه دهند.

اعضا شامل کشاورزان، فرآوری‌کنندگان، صادرکنندگان، شرکت‌های بسته‌بندی، نهادهای علمی و مراکز تحقیقاتی می‌شوند.

✓ ۲. تعریف اهداف و حوزه فعالیت

شبکه باید دارای اهداف مشخص و تعریف‌شده‌ای باشد، مانند:

بهبود روش‌های تولید و افزایش بهره‌وری باغات فندق

توسعه صنایع تبدیلی و فرآوری فندق

تسهیل صادرات و بازاریابی بین‌المللی

توسعه تکنولوژی‌های نوین و تحقیق در حوزه فندق

✓ ۳. ثبت رسمی و دریافت مجوز از استانداری

درخواست تشکیل شبکه باید به استانداری استان مربوطه ارائه شود.

بررسی درخواست توسط کمیسیون توسعه کشاورزی و صنایع تبدیلی انجام شده و در صورت تأیید، مجوز فعالیت شبکه صادر خواهد شد.

✓ ۴. تدوین اساسنامه و ساختار تشکیلاتی

تنظیم اساسنامه شبکه تخصصی فندق شامل اهداف، وظایف، حقوق و تعهدات اعضا، نحوه مدیریت و برنامه‌های اجرایی. تشکیل هیئت‌مدیره شامل نمایندگان گروه‌های مختلف (کشاورزان، تولیدکنندگان، صادرکنندگان و محققان).

✓ ۵. تشکیل مجمع عمومی و انتخاب اعضای مدیریتی

پس از تأیید استандاری، مجمع عمومی شبکه تشکیل شده و اعضای مدیریتی از طریق رأی‌گیری انتخاب می‌شوند. این افراد مسئول هماهنگی فعالیت‌ها و پیگیری امور مربوط به شبکه خواهند بود.

۲. مراحل قانونی تشکیل شبکه تخصصی فندق در استانداری

✓ مرحله ۱: ارسال درخواست رسمی به استانداری

نمایندگان تولیدکنندگان و فعالان صنعت فندق باید درخواست رسمی تشکیل شبکه تخصصی را به استانداری ارائه دهند. در این درخواست باید اهداف شبکه، تعداد اعضا و برنامه‌های پیشنهادی مشخص شود.

✓ مرحله ۲: بررسی درخواست و تطبیق با قوانین استانداری

استانداری درخواست را بررسی کرده و در صورت تأیید، کمیته‌ای برای ارزیابی تشکیل می‌دهد. این کمیته شامل نمایندگان جهاد کشاورزی، سازمان صنعت، معدن و تجارت، اتاق بازرگانی و تشکلهای صنفی خواهد بود.

✓ مرحله ۳: تصویب اساسنامه و تأیید نهایی

اعضای پیشنهادی باید اساسنامه و مقررات داخلی شبکه تخصصی را تدوین و به استانداری ارائه دهند. پس از تأیید اساسنامه، شبکه به‌طور رسمی به ثبت رسیده و فعالیت خود را آغاز می‌کند.

✓ مرحله ۴: برگزاری مجمع عمومی و انتخاب هیئت‌مدیره

پس از ثبت، اولین مجمع عمومی شبکه تخصصی فندق برگزار شده و اعضای هیئت‌مدیره انتخاب می‌شوند. این هیئت مسئول اجرای برنامه‌ها و هدایت فعالیت‌های شبکه خواهد بود.

✓ مرحله ۵: آغاز فعالیت شبکه و جذب اعضای بیشتر

شبکه پس از دریافت مجوز رسمی، به‌طور رسمی فعالیت خود را آغاز می‌کند و می‌تواند با جذب اعضای جدید، فعالیت‌های خود را گسترش دهد.

همکاری با استانداری و سایر نهادهای مرتبط برای دریافت حمایت‌های مالی و اداری از این مرحله آغاز می‌شود.

۳. مزایای تشکیل شبکه تخصصی فندق در استانداری

- ✓ تقویت زنجیره ارزش فندق و بهبود همکاری میان فعالان این صنعت
- ✓ افزایش بهره‌وری و توسعه تکنولوژی‌های نوین در فرآوری و بسته‌بندی
- ✓ دریافت حمایت‌های مالی و اعتباری از استانداری و سازمان‌های دولتی
- ✓ تسهیل فرآیند صادرات و دسترسی به بازارهای بین‌المللی
- ✓ افزایش قدرت چانه‌زنی تولیدکنندگان در مذاکرات با نهادهای دولتی و بخش خصوصی
- ✓ ارتقای جایگاه فندق ایران در بازارهای جهانی از طریق بازاریابی و برندسازی قوی

۴. جمع‌بندی تشکیل شبکه در استانداری

- ✓ تشکیل شبکه تخصصی فندق در استانداری یکی از مهم‌ترین اقدامات برای توسعه این صنعت است.
- ✓ این شبکه می‌تواند با تجمیع توانمندی‌های کشاورزان، فرآوری‌کنندگان و صادرکنندگان، نقش مهمی در تقویت زنجیره تأمین و توسعه صادرات ایفا کند.
- ✓ استانداری از طریق حمایت مالی، توسعه زیرساخت‌ها، تسهیل صادرات و همکاری علمی و تحقیقاتی، می‌تواند به رشد پایدار این صنعت کمک کند.
- ✓ با تشکیل این شبکه، ایران می‌تواند سهم بیشتری از بازار جهانی فندق را تصاحب کرده و جایگاه خود را به‌عنوان یکی از تولیدکنندگان مطرح تثبیت کند.

۶-۵- نقش سازمان صنعت، معدن و تجارت در صنعت فندق و شرایط تشکیل شبکه در آن

سازمان صنعت، معدن و تجارت یکی از مهم‌ترین نهادهای اجرایی و نظارتی در حوزه کشاورزی، صنایع تبدیلی و صادرات است که در توسعه صنعت فندق نیز نقش کلیدی ایفا می‌کند. این سازمان وظیفه سیاست‌گذاری، حمایت از تولیدکنندگان، تسهیل صادرات، توسعه زیرساخت‌های صنعتی و نظارت بر بازار را بر عهده دارد. در ادامه، مهم‌ترین نقش‌های این سازمان در صنعت فندق بررسی شده است.

یکی از وظایف اصلی سازمان صنعت، معدن و تجارت، تدوین سیاست‌های حمایتی برای تقویت زنجیره تولید و فرآوری فندق است. این سیاست‌ها شامل:

تدوین برنامه‌های حمایتی برای افزایش بهره‌وری در تولید فندق

ارائه مشوق‌های مالی به تولیدکنندگان و صادرکنندگان

برنامه‌ریزی برای تأمین نیازهای صنعتی از طریق بهینه‌سازی زنجیره تأمین

ایجاد و اجرای سیاست‌های تعرفه‌ای برای حمایت از تولید داخلی و مدیریت واردات

۲. توسعه و حمایت از صنایع تبدیلی و بسته‌بندی

یکی از بخش‌های مهم صنعت فندق، فرآوری و بسته‌بندی این محصول برای عرضه در بازارهای داخلی و خارجی است. سازمان صنعت، معدن و تجارت نقش اساسی در توسعه این حوزه دارد و اقداماتی مانند:

حمایت از سرمایه‌گذاری در ایجاد کارخانه‌های فرآوری و بسته‌بندی مدرن

اعطای تسهیلات به واحدهای تولیدی برای ارتقای فناوری و افزایش ظرفیت تولید

حمایت از برندهای ایرانی در زمینه بسته‌بندی و بازاریابی بین‌المللی

نظارت بر استانداردهای کیفی در فرآوری و بسته‌بندی فندق برای حضور موفق در بازارهای جهانی

۳. تسهیل صادرات و توسعه بازارهای بین‌المللی

یکی از مهم‌ترین وظایف این سازمان، توسعه صادرات فندق و کمک به تولیدکنندگان برای ورود به بازارهای خارجی است. برخی از اقدامات کلیدی در این زمینه عبارتند از:

کاهش موانع صادراتی و هماهنگی با گمرک برای تسهیل فرآیند صادرات

برگزاری و حمایت از حضور شرکت‌های ایرانی در نمایشگاه‌های بین‌المللی مانند WorldFood Moscow

ایجاد توافقات تجاری دوجانبه برای کاهش تعرفه‌های صادراتی و تسهیل دسترسی به بازارهای هدف

ارائه حمایت‌های مالی و مشاوره‌ای برای صادرکنندگان فندق

۴. تنظیم بازار و کنترل قیمت‌ها

نظارت بر بازار داخلی و کنترل قیمت‌ها از دیگر وظایف این سازمان است که می‌تواند به جلوگیری از نوسانات شدید قیمت و ایجاد تعادل در عرضه و تقاضا کمک کند. در این راستا، سازمان صنعت، معدن و تجارت اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

نظارت بر قیمت‌گذاری عادلانه برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان

مدیریت واردات برای جلوگیری از ورود بی‌رویه محصولات خارجی و ضربه به تولید داخلی

حمایت از توزیع‌کنندگان و ایجاد شبکه‌های عرضه پایدار برای رساندن محصول به بازارهای داخلی و خارجی

۵. ارائه تسهیلات مالی و حمایت از سرمایه‌گذاران

برای توسعه صنعت فندق، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی ضروری است. سازمان صنعت، معدن و تجارت از طریق ارائه تسهیلات مالی، وام‌های کم‌بهره و مشوق‌های مالیاتی به سرمایه‌گذاران کمک می‌کند. برخی از اقدامات در این زمینه عبارتند از:

حمایت از ایجاد شهرک‌های صنعتی ویژه فرآوری فندق

اعطای وام‌های کم‌بهره برای توسعه واحدهای بسته‌بندی و فرآوری

حمایت از استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان در صنعت فندق

۶. تحقیق، توسعه و آموزش فعالان صنعت فندق

این سازمان با همکاری مراکز تحقیقاتی و آموزشی، در جهت بهبود بهره‌وری، افزایش کیفیت و توسعه فناوری‌های نوین در صنعت فندق تلاش می‌کند. اقدامات این سازمان شامل:

حمایت از تحقیقات علمی برای افزایش عملکرد و کیفیت فندق

برگزاری دوره‌های آموزشی برای کشاورزان و تولیدکنندگان در زمینه تکنیک‌های نوین کشت و فرآوری

ایجاد مراکز فناوری و نوآوری برای توسعه روش‌های جدید در بسته‌بندی و صادرات

در ادامه شرایط تشکیل انجمن از طریق سازمان صنعت، معدن و تجارت (صنایع همگن) شرح داده می‌شود.

تشکیل انجمن‌های تخصصی و صنفی یکی از راهکارهای مؤثر برای توسعه و ساماندهی صنایع مختلف، از جمله صنعت فندق است. این انجمن‌ها می‌توانند با ایجاد هماهنگی بین تولیدکنندگان، تسهیل فرآیندهای اداری، حمایت از اعضا و توسعه بازارهای داخلی و خارجی نقش مهمی در پیشرفت این صنعت ایفا کنند.

سازمان صنعت، معدن و تجارت و استانداری به عنوان دو نهاد کلیدی، ضوابط و شرایطی برای تشکیل انجمن‌های تخصصی، به‌ویژه تحت عنوان "صنایع همگن" تعیین کرده‌اند. در ادامه، مراحل و الزامات تشکیل این انجمن‌ها تشریح شده است:

۱. شرایط و الزامات اولیه برای تشکیل انجمن صنایع همگن

برای تشکیل یک انجمن تحت نظارت سازمان صنعت، معدن و تجارت و استانداری، برخی الزامات اولیه باید رعایت شود:

✓ حداقل تعداد اعضا:

برای تشکیل انجمن، باید حداقل ۳۰ واحد تولیدی یا صنعتی فعال در یک حوزه خاص (مانند تولیدکنندگان و فرآوری‌کنندگان فندق) به عنوان اعضای اولیه ثبت‌نام کنند.

این اعضا باید دارای پروانه بهره‌برداری معتبر از سازمان صنعت، معدن و تجارت باشند.

✓ تخصص و حوزه فعالیت:

اعضای انجمن باید در یک رشته صنعتی یا کشاورزی مشخص فعالیت داشته باشند. در مورد صنعت فندق، این انجمن می‌تواند تولیدکنندگان، صادرکنندگان، فرآوری‌کنندگان و فعالان بسته‌بندی را دربر بگیرد.

✓ ثبت رسمی و دریافت مجوز:

تشکیل انجمن باید به صورت رسمی در سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ثبت شود و مجوز رسمی از این سازمان دریافت شود. ثبت انجمن باید در سامانه تشکلهای اقتصادی وزارت صمت انجام شود.

✓ ایجاد اساسنامه و تعیین اهداف:

تدوین اساسنامه انجمن که در آن اهداف، وظایف، ساختار مدیریتی و حقوق و تعهدات اعضا مشخص شود.

انتخاب هیئت‌مدیره و تعیین نقش‌ها بر اساس انتخابات داخلی.

۲. مراحل قانونی برای تشکیل انجمن صنایع همگن

✓ مرحله ۱: ارائه درخواست اولیه

تهیه نامه درخواست تشکیل انجمن و ارسال آن به سازمان صنعت، معدن و تجارت استان.

مشخص کردن اعضای هیئت‌مؤسس و نمایندگان رسمی.

✓ مرحله ۲: بررسی صلاحیت اعضا و فعالیت‌ها

سازمان صمت مدارک اعضای پیشنهادی را بررسی و تأیید می‌کند.

بررسی سوابق تولیدی و صنعتی واحدهای عضو برای اطمینان از فعالیت واقعی آن‌ها.

✓ مرحله ۳: تدوین و تصویب اساسنامه

تنظیم پیش‌نویس اساسنامه انجمن بر اساس قوانین و مقررات وزارت صنعت، معدن و تجارت.

تصویب اساسنامه توسط اعضای هیئت‌مؤسس و ارسال آن به سازمان صمت برای تأیید نهایی.

✓ مرحله ۴: برگزاری مجمع عمومی و انتخابات هیئت‌مدیره

پس از تأیید اساسنامه، باید یک مجمع عمومی با حضور اعضا برگزار شود.

هیئت‌مدیره و بازرسان انجمن از طریق رأی‌گیری انتخاب می‌شوند.

✓ مرحله ۵: دریافت مجوز نهایی و ثبت در سامانه تشکیل‌ها

پس از تأیید نهایی سازمان صنعت، معدن و تجارت، مجوز رسمی فعالیت انجمن صادر می‌شود.

انجمن در سامانه تشکیل‌های صنفی و اقتصادی ثبت شده و فعالیت رسمی آن آغاز می‌شود.

۳. مزایای تشکیل انجمن صنایع همگن در حوزه فندق

♦ افزایش قدرت چانه‌زنی با نهادهای دولتی و تصمیم‌گیران

انجمن می‌تواند به‌عنوان نماینده تولیدکنندگان و صادرکنندگان، درخواست‌های قانونی و حمایتی را به دولت و نهادهای تصمیم‌گیر ارائه دهد.

♦ حمایت از تولیدکنندگان و کاهش موانع صادراتی

انجمن با همکاری سازمان صمت و استانداری، می‌تواند مشکلات صادراتی فندق ایران را برطرف کرده و مسیر ورود به بازارهای بین‌المللی را هموار کند.

♦ ایجاد شبکه همکاری بین فعالان صنعت فندق

اعضای انجمن می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کرده و زنجیره تأمین داخلی را تقویت کنند.

♦ حضور مؤثر در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی

انجمن می‌تواند شرکت‌های تولیدکننده فندق را در نمایشگاه‌های بین‌المللی مانند "WorldFood Moscow" و "Gulfood" معرفی کند.

♦ حمایت از پژوهش و توسعه (R&D)

با ایجاد انجمن، امکان سرمایه‌گذاری در تحقیقات کشاورزی و فرآوری فندق، توسعه محصولات جدید و بهبود کیفیت تولیدات فراهم می‌شود.

۴. جمع‌بندی تشکیل انجمن صنایع همگن

❖ سازمان صنعت، معدن و تجارت و استانداری دو نهاد کلیدی در تأسیس، مدیریت و حمایت از انجمن‌های تخصصی، از جمله انجمن‌های صنایع همگن در حوزه فندق هستند.

❖ این نهادها با تدوین سیاست‌های حمایتی، ارائه تسهیلات مالی، ایجاد زیرساخت‌ها و تسهیل صادرات، نقش مهمی در رشد صنعت فندق دارند.

❖ تشکیل انجمن صنایع همگن فندق، می‌تواند به هماهنگی بیشتر بین تولیدکنندگان، افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌های تولید، توسعه بازارهای صادراتی و تقویت برند فندق ایرانی کمک کند.

❖ استانداری و سازمان صنعت، معدن و تجارت با حمایت از سرمایه‌گذاری، توسعه زنجیره تأمین و همکاری با صادرکنندگان، می‌توانند شرایط را برای تبدیل فندق ایران به یک محصول رقابتی در بازارهای جهانی فراهم کنند

🔴 نتیجه: ایجاد انجمن صنایع همگن در حوزه فندق، مسیر توسعه پایدار این صنعت را تسهیل کرده و به افزایش صادرات، بهبود کیفیت و تقویت جایگاه ایران در بازارهای جهانی کمک می‌کند.

۶-۶- نتیجه‌گیری و راهکارهای پیشنهادی

اتاق بازرگانی، اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی و اتحادیه‌های تعاونی، هر یک نقش مهمی در حمایت از صنعت فندق دارند. اما برای بهره‌گیری بهتر از ظرفیت‌های این نهادها، پیشنهادهای زیر قابل اجرا هستند:

❖ افزایش هماهنگی بین نهادهای حمایتی: ایجاد یک کارگروه مشترک میان این نهادها می‌تواند منجر به هم‌افزایی و بهبود عملکرد آنها در توسعه صنعت فندق شود.

❖ حمایت بیشتر از کشاورزان و تولیدکنندگان: دولت و اتحادیه‌های تعاونی باید تسهیلات بیشتری برای خرید تجهیزات، بهبود روش‌های کاشت و افزایش بهره‌وری ارائه دهند.

❖ توسعه زنجیره ارزش و فرآوری فندق: ایجاد واحدهای فرآوری و بسته‌بندی پیشرفته، می‌تواند ارزش افزوده بیشتری برای تولیدکنندگان ایجاد کند.

❖ گسترش بازارهای صادراتی: اتاق بازرگانی باید در جهت معرفی فندق ایرانی به بازارهای جدید مانند اروپا، چین و کشورهای حوزه خلیج فارس تلاش کند.

❖ اصلاح قوانین و تعرفه‌های صادراتی: کاهش تعرفه‌های گمرکی و تسهیل فرآیندهای صادراتی از طریق همکاری اتاق بازرگانی و اداره کار، می‌تواند رقابت‌پذیری فندق ایرانی را در بازارهای جهانی افزایش دهد.

همچنین سازمان صنعت، معدن و تجارت با سیاست‌گذاری، حمایت مالی، توسعه زیرساخت‌های صنعتی، تسهیل صادرات و نظارت بر بازار، نقش مهمی در توسعه صنعت فندق دارد. این سازمان با اجرای برنامه‌های حمایتی، افزایش بهره‌وری، کاهش موانع صادراتی و جذب سرمایه‌گذاران، می‌تواند به رشد پایدار صنعت فندق در ایران کمک کند و جایگاه آن را در بازارهای بین‌المللی تقویت نماید.

استاندارداری نیز با سیاست‌گذاری‌های حمایتی، توسعه زیرساخت‌ها، جذب سرمایه‌گذاران، تقویت بازارهای صادراتی و آموزش کشاورزان، نقش محوری در رشد و پیشرفت صنعت فندق دارد. اگر این نهاد به‌صورت مؤثر و هماهنگ با سایر سازمان‌های مرتبط عمل کند، می‌تواند بسترهای لازم را برای افزایش تولید، بهبود کیفیت و توسعه صادرات فندق فراهم کند و در نتیجه، این صنعت را به یکی از قطب‌های اقتصادی منطقه تبدیل نماید.

با اجرای این راهکارها، صنعت فندق می‌تواند به یکی از صنایع استراتژیک کشاورزی ایران تبدیل شده و نقش مهمی در توسعه اقتصادی، اشتغال‌زایی و صادرات غیرنفتی کشور ایفا کند.

فصل هفتم:

راهکارهای پیشنهادی برای تشکیل یک شبکه صنفی در گیلان

ایجاد یک شبکه صنفی قوی در گیلان برای حمایت از تولیدکنندگان، صادرکنندگان و فعالان صنعت فندق و سایر محصولات استراتژیک این استان، می‌تواند نقش مؤثری در بهبود زنجیره ارزش، افزایش توان رقابتی و توسعه اقتصادی منطقه ایفا کند. در این راستا، برخی از مهم‌ترین راهکارهای پیشنهادی برای تشکیل چنین شبکه‌ای عبارت‌اند از:

۷-۱- تعیین ساختار سازمانی و چارچوب قانونی شبکه

یکی از اولین و مهم‌ترین اقدامات برای ایجاد یک شبکه صنفی، مشخص کردن ساختار سازمانی و ثبت قانونی آن است. این کار شامل موارد زیر می‌شود:

✓ تعیین ماهیت حقوقی: شبکه می‌تواند به‌عنوان اتحادیه، تعاونی، انجمن صنفی یا کنسرسیوم صادراتی ثبت شود. هر کدام از این مدل‌ها دارای مزایا و معایب خاص خود هستند.

✓ ثبت رسمی و اخذ مجوزهای لازم: برای فعالیت قانونی، شبکه باید از نهادهای مربوطه مانند اتاق بازرگانی، وزارت تعاون، اداره کار و سازمان صنعت، معدن و تجارت مجوزهای لازم را دریافت کند.

✓ تشکیل هیئت‌مدیره و کمیته‌های اجرایی: برای هدایت و مدیریت شبکه، انتخاب یک هیئت‌مدیره متشکل از نمایندگان تولیدکنندگان، صادرکنندگان، فرآوری‌کنندگان و مسئولان دولتی ضروری است.

✓ تدوین اساسنامه و قوانین داخلی: تدوین یک اساسنامه جامع که وظایف، اختیارات، حقوق اعضا و ساختار اجرایی شبکه را مشخص کند، از ضروریات اولیه تشکیل یک شبکه صنفی پایدار است.

۷-۲- جذب و سازماندهی اعضای شبکه

یک شبکه صنفی قوی نیازمند جذب اعضای متعدد و سازماندهی مؤثر آنها است. برخی اقدامات کلیدی در این زمینه شامل موارد زیر هستند:

✓ برگزاری جلسات توجیهی و هم‌اندیشی برای آگاه‌سازی کشاورزان، تولیدکنندگان و صادرکنندگان درباره مزایای عضویت در شبکه.

✓ تسهیل فرآیند عضویت و ایجاد مشوق‌های حمایتی، مانند ارائه تسهیلات مالی، دوره‌های آموزشی رایگان و تخفیف‌های ویژه در خرید نهادهای کشاورزی.

✓ ایجاد دسته‌بندی‌های مشخص برای اعضا (مانند کشاورزان، صادرکنندگان، فرآوری‌کنندگان، پژوهشگران و سرمایه‌گذاران) و تعریف نقش‌های مشخص برای هر گروه.

✓ ایجاد یک سیستم ثبت‌نام دیجیتالی برای پیوستن اعضا به شبکه و ثبت اطلاعات آن‌ها، که امکان برنامه‌ریزی بهتر برای حمایت از آنان را فراهم کند.

۷-۳- ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی برای شبکه

ارتباطات قوی و تبادل اطلاعات میان اعضای شبکه از عوامل کلیدی موفقیت آن است. برخی از اقدامات ضروری در این حوزه عبارت‌اند از:

✓ راه‌اندازی یک وبسایت رسمی و سامانه دیجیتالی که شامل اطلاعات بازار، قیمت‌ها، قوانین و مقررات، اخبار صادرات، و تحلیل‌های تخصصی باشد.

✓ ایجاد گروه‌ها و کانال‌های ارتباطی در پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی برای تبادل سریع اطلاعات میان اعضای شبکه.

✓ برگزاری نشست‌های منظم و رویدادهای تخصصی برای بررسی مشکلات، ارائه راهکارها و بهبود همکاری‌های تجاری میان اعضا.

✓ ایجاد یک بانک اطلاعاتی جامع از تولیدکنندگان، صادرکنندگان، بازارهای هدف و فناوری‌های نوین برای ارتقای دانش و بهبود عملکرد فعالان صنف.

۷-۴- توسعه خدمات حمایتی برای اعضای شبکه

یکی از مهم‌ترین وظایف شبکه صنفی، ارائه خدمات حمایتی به اعضای خود است. برخی از راهکارهای مؤثر در این حوزه عبارت‌اند از:

✓ ارائه دوره‌های آموزشی تخصصی در حوزه کشت، برداشت، فرآوری و بازاریابی فندق و سایر محصولات استراتژیک گیلان.

✓ توسعه همکاری با بانک‌ها و مؤسسات مالی برای ارائه تسهیلات کم‌بهره و حمایت‌های مالی از کشاورزان و تولیدکنندگان.

✓ تسهیل دسترسی به نهادهای کشاورزی با قیمت مناسب از طریق خریدهای گروهی.

✓ ایجاد کارگروه‌های تخصصی برای مطالعه و پیشنهاد راهکارهای نوآورانه در تولید و صادرات.

✓ کمک به ایجاد و توسعه زنجیره ارزش، از کشت تا صادرات، از طریق هماهنگی میان بازیگران مختلف صنعت.

۷-۵- ایجاد ارتباطات قوی با نهادهای دولتی و بین‌المللی

برای موفقیت یک شبکه صنفی، لازم است ارتباطات قوی با نهادهای دولتی و سازمان‌های بین‌المللی برقرار شود. برخی از اقدامات پیشنهادی در این زمینه عبارت‌اند از:

✓ تعامل و مذاکره با سازمان‌های دولتی (مانند وزارت جهاد کشاورزی، اتاق بازرگانی و سازمان توسعه تجارت) برای دریافت حمایت‌های قانونی و مالی.

✓ عضویت در اتحادیه‌های بین‌المللی مرتبط با صنعت فندق و محصولات کشاورزی برای گسترش بازارهای صادراتی.

✓ همکاری با مراکز پژوهشی و دانشگاه‌ها برای توسعه فناوری‌های جدید در تولید و فرآوری محصولات.

✓ ایجاد تفاهم‌نامه‌های تجاری با کشورهای هدف صادراتی برای افزایش صادرات فندق و محصولات مرتبط.

۷-۶- برنامه‌ریزی برای توسعه بازار و برندینگ محصولات شبکه

یکی از اهداف اصلی یک شبکه صنفی، کمک به توسعه بازار، بهبود صادرات و برندینگ محصولات است. برخی اقدامات کلیدی در این حوزه شامل موارد زیر هستند:

✓ تحلیل بازارهای داخلی و بین‌المللی و ارائه اطلاعات دقیق به تولیدکنندگان و صادرکنندگان.

✓ کمک به توسعه برندهای معتبر برای فندق گیلان و ایجاد نشان‌های تجاری مشترک برای صادرات.

✓ ایجاد استانداردهای کیفی مشخص برای محصولات و نظارت بر اجرای این استانداردها.

✓ توسعه روش‌های نوین بازاریابی و تجارت الکترونیک برای تسهیل فروش داخلی و صادراتی.

✓ حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی و رویدادهای تجاری برای معرفی بهتر محصولات گیلان به خریداران خارجی.

۷-۷- نتیجه‌گیری و جمع‌بندی

تشکیل یک شبکه صنفی قوی در گیلان می‌تواند تأثیرات مثبتی در حمایت از تولیدکنندگان، افزایش بهره‌وری، بهبود صادرات و ایجاد اشتغال پایدار داشته باشد. برای موفقیت این شبکه، توجه به ساختار سازمانی، حمایت از اعضا، توسعه زیرساخت‌های ارتباطی، همکاری با نهادهای دولتی و بین‌المللی، و اجرای استراتژی‌های بازاریابی و برندینگ ضروری است. با اجرای این راهکارها، صنعت فندق و سایر محصولات کشاورزی گیلان می‌تواند به یکی از صنایع پیشرو در سطح ملی و بین‌المللی تبدیل شده و به رشد اقتصادی منطقه کمک کند.

فصل هشتم:

ساختار و مدل پیشنهادی برای شبکه تخصصی فندق استان گیلان

ایجاد یک شبکه تخصصی برای صنعت فندق در استان گیلان می‌تواند نقش مهمی در بهبود زنجیره ارزش، توسعه صادرات، افزایش بهره‌وری و حمایت از تولیدکنندگان داشته باشد. در این راستا، طراحی یک مدل ساختاری مناسب برای این شبکه امری ضروری است. در ادامه، ساختار و مدل پیشنهادی برای شبکه تخصصی فندق گیلان ارائه شده است.

۸-۱- ساختار سازمانی شبکه تخصصی فندق گیلان

ارکان اصلی شبکه:

شبکه تخصصی فندق باید شامل ارکان زیر باشد تا بتواند با هماهنگی و انسجام بیشتری فعالیت کند:

✓ هیئت‌مدیره: متشکل از نمایندگان تولیدکنندگان، صادرکنندگان، فرآوری‌کنندگان، پژوهشگران و نمایندگان بخش دولتی. این هیئت وظیفه تصمیم‌گیری کلان و نظارت بر عملکرد شبکه را دارد.

✓ کمیته‌های تخصصی: گروه‌هایی که بر حوزه‌های مختلف صنعت فندق تمرکز دارند، از جمله:

کمیته تولید و کشاورزی (برای بهبود کشت و بهره‌وری)

کمیته فرآوری و صنایع تبدیلی (برای توسعه روش‌های فرآوری)

کمیته بازرگانی و صادرات (برای توسعه بازارهای داخلی و خارجی)

کمیته فناوری و نوآوری (برای معرفی فناوری‌های نوین به صنعت)

کمیته آموزش و تحقیقات (برای ارتقای دانش فنی اعضا)

✓ دبیرخانه اجرایی: یک نهاد مرکزی برای مدیریت امور روزمره شبکه، ارتباط با اعضا، تدوین گزارش‌های تحلیلی، پیگیری اجرای مصوبات و برگزاری رویدادهای تخصصی.

✓ شورای مشورتی: شامل کارشناسان اقتصادی، اساتید دانشگاه، فعالان صنعت و نمایندگان نهادهای دولتی برای ارائه مشاوره‌های راهبردی به شبکه.

✓ دفاتر منطقه‌ای: با توجه به گستردگی تولید فندق در مناطق مختلف گیلان، دفاتر منطقه‌ای می‌توانند ارتباط مستقیم‌تری با کشاورزان و فعالان محلی داشته باشند.

۸-۲- مدل عملکردی شبکه تخصصی فندق گیلان

۱. مدل عضویت و همکاری اعضا

- ✓ عضویت چندسطحی: عضویت در شبکه می‌تواند به صورت عادی، فعال و افتخاری تعریف شود. اعضای عادی شامل کشاورزان و تولیدکنندگان خرد هستند، در حالی که اعضای فعال شامل کارخانه‌های فرآوری، صادرکنندگان و تأمین‌کنندگان نهاده‌ها می‌شوند. اعضای افتخاری می‌توانند اساتید دانشگاه، متخصصان و مشاوران باشند.
- ✓ تعامل و مشارکت مستمر: تمام اعضا باید بتوانند در جلسات، تصمیم‌گیری‌ها و پروژه‌های شبکه مشارکت داشته باشند.
- ✓ ارائه خدمات به اعضا: شبکه باید خدمات مختلفی از جمله مشاوره فنی، آموزش، تأمین مالی، تسهیل در صادرات، بازاریابی و استانداردسازی را به اعضای خود ارائه دهد.

۲. مدل تأمین مالی شبکه

- برای پایداری و موفقیت شبکه، منابع مالی آن باید به درستی تأمین شود. برخی راهکارهای پیشنهادی برای تأمین مالی شبکه عبارت‌اند از:
- ✓ حق عضویت سالانه از اعضا برای تأمین هزینه‌های جاری.
 - ✓ دریافت کمک‌های دولتی و اعتبارات حمایتی از نهادهایی مانند وزارت جهاد کشاورزی و سازمان توسعه تجارت.
 - ✓ جذب سرمایه‌گذاری از شرکت‌های خصوصی برای توسعه زیرساخت‌های شبکه.
 - ✓ ایجاد صندوق سرمایه‌گذاری برای حمایت از نوآوری و توسعه صنعت فندق.
 - ✓ برگزاری نمایشگاه‌ها و رویدادهای تخصصی و دریافت هزینه از مشارکت‌کنندگان.

۳. مدل ارتباط با بازارهای داخلی و بین‌المللی

- ✓ ایجاد یک برند مشترک برای فندق گیلان و بازاریابی آن در سطح ملی و جهانی.
- ✓ ایجاد ارتباطات قوی با صادرکنندگان، خریداران و شرکت‌های فرآوری بین‌المللی.
- ✓ ایجاد پلتفرم آنلاین برای معرفی محصولات و تسهیل در فروش داخلی و صادراتی.
- ✓ انعقاد قراردادهای همکاری با شرکت‌های خارجی برای انتقال دانش و فناوری.

۸-۳- نقش آفرینی شبکه در زنجیره ارزش فندق گیلان

۱. بهبود بهره‌وری تولید و توسعه فناوری

- ✓ آموزش کشاورزان برای افزایش کیفیت و کمیت تولید.
- ✓ ایجاد پایگاه‌های تحقیقاتی برای توسعه روش‌های نوین کاشت و برداشت.
- ✓ توسعه مکانیزاسیون و استفاده از فناوری‌های جدید در کشت و فراوری.

۲. حمایت از فراوری و بسته‌بندی استاندارد

- ✓ ایجاد کارخانه‌های فراوری برای افزایش ارزش افزوده محصول.
- ✓ اجرای طرح‌های استانداردسازی برای بسته‌بندی و برندسازی فندق گیلان.
- ✓ حمایت از استارت‌آپ‌های حوزه صنایع تبدیلی و بسته‌بندی.

۳. توسعه بازارهای صادراتی و افزایش رقابت‌پذیری

- ✓ مطالعه بازارهای هدف صادراتی مانند ترکیه، کشورهای عربی و اروپا.
- ✓ ایجاد یک پلتفرم صادراتی مشترک بین اعضای شبکه.
- ✓ مذاکره برای کاهش تعرفه‌های گمرکی صادرات فندق ایران.

۸-۴- چالش‌های احتمالی و راهکارهای پیشنهادی

۱. چالش‌های پیش رو

- عدم هماهنگی بین تولیدکنندگان، فراوری‌کنندگان و صادرکنندگان.
- کمبود سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساخت‌های کشاورزی و فراوری.
- نوسانات بازار و عدم وجود یک قیمت‌گذاری پایدار.
- کمبود دسترسی به فناوری‌های نوین و مکانیزاسیون کشاورزی.

۲. راهکارهای پیشنهادی

- ✓ ایجاد قراردادهای همکاری بین اعضای شبکه برای افزایش هماهنگی.
- ✓ جذب سرمایه‌گذاری و حمایت‌های دولتی برای توسعه زیرساخت‌ها.
- ✓ ایجاد یک سامانه قیمت‌گذاری شفاف و پایدار برای تولیدکنندگان.
- ✓ همکاری با دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی برای انتقال فناوری‌های جدید.

۸-۵- نتیجه‌گیری و جمع‌بندی

ایجاد یک شبکه تخصصی فندق در گیلان می‌تواند نقش کلیدی در بهبود زنجیره ارزش، افزایش تولید و صادرات، و توسعه فناوری‌های نوین داشته باشد. برای موفقیت این شبکه، رعایت موارد زیر ضروری است:

- ✓ ساختار مدیریتی قوی و دارای مشارکت همه ذی‌نفعان.
- ✓ ارائه خدمات متنوع به اعضا برای افزایش بهره‌وری و سودآوری.
- ✓ جذب سرمایه‌گذاری برای توسعه زیرساخت‌ها و فناوری‌های جدید.
- ✓ ایجاد ارتباطات گسترده با بازارهای بین‌المللی و گسترش صادرات.
- ✓ توسعه برند مشترک برای افزایش رقابت‌پذیری فندق گیلان.

با اجرای این مدل، شبکه تخصصی فندق گیلان می‌تواند نقشی مؤثر در توسعه اقتصادی استان و افزایش جایگاه جهانی فندق ایران ایفا کند.

فصل نهم:

فرآیندهای اجرایی و چالش‌های پیاده‌سازی شبکه صنفی

ایجاد یک شبکه صنفی تخصصی برای صنعت فندق در گیلان نیازمند طی کردن یک فرآیند اجرایی مشخص و غلبه بر چالش‌های متعددی است که ممکن است در مسیر توسعه آن به وجود بیاید. در ادامه، مراحل اجرایی راه‌اندازی این شبکه و چالش‌های احتمالی بررسی شده است.

۹-۱- فرآیندهای اجرایی تشکیل شبکه صنفی فندق گیلان

۱. مطالعه اولیه و تحلیل نیازها

- ♦ بررسی وضعیت فعلی صنعت فندق در گیلان از طریق تحلیل بازار، شناخت مشکلات تولیدکنندگان، صادرکنندگان و فرآوری‌کنندگان.
- ♦ تحلیل نمونه‌های موفق جهانی و مطالعه شبکه‌های صنفی مشابه در کشورهای دیگر مانند ترکیه، ایتالیا، فرانسه و آذربایجان.
- ♦ برگزاری نشست‌های مشورتی با فعالان صنعت، کشاورزان، تعاونی‌ها، صادرکنندگان و نهادهای دولتی برای درک بهتر نیازها.

۲. طراحی ساختار شبکه و تعیین مدل همکاری

- ♦ تدوین مدل سازمانی شبکه شامل هیئت‌مدیره، کمیته‌های تخصصی، دبیرخانه اجرایی و دفاتر منطقه‌ای.
- ♦ تعیین نحوه عضویت و دسته‌بندی اعضا به کشاورزان، فرآوری‌کنندگان، صادرکنندگان، تأمین‌کنندگان، پژوهشگران و نهادهای دولتی.
- ♦ تعریف وظایف و مسئولیت‌های شبکه شامل آموزش، حمایت حقوقی، تسهیل در صادرات، توسعه فناوری و بازاریابی.

۳. تأمین مالی و سرمایه‌گذاری اولیه

- ♦ جذب حمایت‌های دولتی از سازمان‌هایی مانند وزارت جهاد کشاورزی، سازمان توسعه تجارت و اتاق بازرگانی.
- ♦ تعریف حق عضویت سالانه برای اعضا به منظور تأمین بخشی از هزینه‌های اجرایی.
- ♦ جذب سرمایه‌گذاری از بخش خصوصی و صنایع مرتبط برای تأمین مالی طرح‌های توسعه‌ای.
- ♦ ایجاد صندوق حمایتی برای توسعه زیرساخت‌ها، آموزش و فناوری‌های نوین.

۴. ثبت قانونی و آغاز فعالیت رسمی

- ♦ ثبت رسمی شبکه به عنوان یک انجمن صنفی، اتحادیه یا تعاونی تخصصی.
- ♦ ایجاد دفتر مرکزی و دفاتر منطقه‌ای در شهرهای مهم تولید فندق مانند رودسر، املش و تالش.
- ♦ برگزاری اولین مجمع عمومی و انتخاب هیئت‌مدیره و اعضای کمیته‌های تخصصی.

۵. توسعه شبکه و اجرای برنامه‌های عملیاتی

- ♦ برگزاری دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های فنی برای کشاورزان و تولیدکنندگان.
- ♦ ایجاد سامانه اطلاعاتی برای ثبت اطلاعات اعضا، تولیدکنندگان، بازارهای هدف و قیمت‌ها.
- ♦ ایجاد یک برند مشترک برای فندق گیلان و توسعه استراتژی‌های بازاریابی داخلی و بین‌المللی.
- ♦ برقراری ارتباط با بازارهای بین‌المللی و گسترش صادرات.

۹-۲- چالش‌های پیاده‌سازی شبکه صنفی و راهکارهای پیشنهادی

۱. چالش‌های سازماندهی و هماهنگی

- عدم هماهنگی بین تولیدکنندگان، فرآوری‌کنندگان و صادرکنندگان
- ♦ راهکار پیشنهادی: تشکیل کمیته‌های تخصصی و نشست‌های مستمر برای افزایش تعامل بین ذی‌نفعان.
- عدم تمایل برخی کشاورزان به عضویت در شبکه صنفی
- ♦ راهکار پیشنهادی: ارائه مزایای ملموس مانند دسترسی به بازارهای بهتر، کاهش هزینه‌ها، تأمین مالی و مشاوره‌های رایگان.
- مقاومت در برابر تغییر و عدم اعتماد به سیستم‌های جدید
- ♦ راهکار پیشنهادی: اجرای برنامه‌های آموزشی برای نشان دادن مزایای شبکه و نمونه‌های موفق جهانی.

۲. چالش‌های مالی و سرمایه‌گذاری

- کمبود سرمایه‌گذاری اولیه برای راه‌اندازی شبکه
- ♦ راهکار پیشنهادی: تأمین اعتبار از طریق حمایت‌های دولتی، جذب سرمایه‌گذاران خصوصی و تعریف حق عضویت مناسب.

● عدم توانایی برخی اعضا در پرداخت حق عضویت

◆ راهکار پیشنهادی: ارائه طرح‌های حمایتی، کاهش هزینه عضویت برای کشاورزان خرد و تأمین مالی از منابع دیگر.

● عدم اطمینان سرمایه‌گذاران به بازدهی اقتصادی شبکه

◆ راهکار پیشنهادی: ارائه مطالعات اقتصادی دقیق از بازار فندق و مزایای عضویت در شبکه.

۳. چالش‌های حقوقی و قانونی

● مشکلات ثبت قانونی و پیچیدگی‌های اداری

◆ راهکار پیشنهادی: همکاری با اتاق بازرگانی، اداره تعاون و نهادهای مرتبط برای تسریع در فرآیندهای ثبت.

● عدم شفافیت قوانین مرتبط با صادرات و گمرک

◆ راهکار پیشنهادی: همکاری با نهادهای دولتی برای شفاف‌سازی قوانین و کاهش موانع گمرکی.

● مشکلات در تعیین استانداردهای مشترک برای تولید و فرآوری

◆ راهکار پیشنهادی: همکاری با سازمان استاندارد و نهادهای علمی برای تعریف استانداردهای مشخص برای کیفیت فندق.

۴. چالش‌های بازار و بازاریابی

● رقابت شدید با کشورهای تولیدکننده مانند ترکیه و آذربایجان

◆ راهکار پیشنهادی: ایجاد برند مشترک برای فندق گیلان، بهبود کیفیت و استفاده از بازاریابی دیجیتال.

● عدم آگاهی تولیدکنندگان از روش‌های نوین بازاریابی و صادرات

◆ راهکار پیشنهادی: برگزاری دوره‌های آموزشی بازاریابی، دیجیتال مارکتینگ و تکنیک‌های فروش بین‌المللی.

● نوسانات قیمت فندق در بازارهای جهانی

◆ راهکار پیشنهادی: ایجاد یک سیستم پایش قیمت و تنظیم قراردادهای بلندمدت با خریداران خارجی.

۵. چالش‌های فنی و تکنولوژیکی

- کمبود فناوری‌های نوین در فرآوری و بسته‌بندی فندق
- ◆ راهکار پیشنهادی: جذب سرمایه‌گذاری برای توسعه صنایع تبدیلی و همکاری با دانشگاه‌ها برای انتقال دانش فنی.
- نبود یک سامانه هوشمند برای مدیریت زنجیره تأمین
- ◆ راهکار پیشنهادی: راه‌اندازی پلتفرم آنلاین برای ارتباط بین کشاورزان، کارخانه‌های فرآوری و صادرکنندگان.
- عدم استفاده از روش‌های نوین کشت و برداشت مکانیزه
- ◆ راهکار پیشنهادی: ارائه تسهیلات بانکی و مشاوره‌های فنی برای خرید تجهیزات کشاورزی پیشرفته.

۹-۳- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

پیاده‌سازی یک شبکه صنفی تخصصی برای صنعت فندق در گیلان می‌تواند تأثیرات مثبتی بر افزایش بهره‌وری، بهبود کیفیت، توسعه صادرات و کاهش هزینه‌های تولید داشته باشد. برای موفقیت این شبکه، باید چالش‌های موجود شناسایی و با راهکارهای مناسب بر آن‌ها غلبه کرد.

- ✓ اجرای برنامه‌های آموزشی و اطلاع‌رسانی برای افزایش آگاهی اعضا
 - ✓ توسعه ساختار شبکه با همکاری همه ذی‌نفعان و نهادهای دولتی
 - ✓ جذب سرمایه‌گذاری برای توسعه فناوری‌های نوین در تولید و فرآوری
 - ✓ تدوین سیاست‌های حمایتی و تسهیل قوانین مرتبط با صادرات
 - ✓ استفاده از بازاریابی دیجیتال و توسعه برند مشترک برای رقابت در بازارهای بین‌المللی
- با اجرای این اقدامات، شبکه صنفی فندق گیلان می‌تواند به یک الگوی موفق در توسعه اقتصادی و صنعتی کشور تبدیل شود.

فصل دهم:

راهکارهای تأمین مالی و حمایت‌های دولتی برای توسعه انجمن صنفی

ایجاد و توسعه انجمن صنفی تخصصی فندق در گیلان نیازمند منابع مالی پایدار و حمایت‌های قانونی است. برای موفقیت چنین انجمنی، تأمین مالی باید از منابع متنوع و مطمئن انجام شود تا فعالیت‌های آن به طور مستمر ادامه پیدا کند. در این بخش، راهکارهای تأمین مالی و حمایت‌های دولتی بررسی شده است.

۱۰-۱- راهکارهای تأمین مالی انجمن صنفی فندق

۱. تأمین مالی از طریق حق عضویت اعضا

- ♦ یکی از اصلی‌ترین منابع درآمدی انجمن‌های صنفی، دریافت حق عضویت سالانه از اعضاست.
- ♦ اعضا شامل کشاورزان، فرآوری‌کنندگان، توزیع‌کنندگان، صادرکنندگان، شرکت‌های بسته‌بندی و توزیع می‌توانند بر اساس سطح فعالیت خود، حق عضویت متناسب بپردازند.
- ♦ برای تشویق کشاورزان خرد، می‌توان حق عضویت پلکانی تعیین کرد تا میزان پرداختی متناسب با سطح تولید باشد.

۲. دریافت حمایت‌های دولتی و تسهیلات بانکی

- ♦ دولت می‌تواند از طریق وزارت جهاد کشاورزی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان توسعه تجارت و صندوق توسعه ملی حمایت‌های مالی ارائه دهد.
- ♦ انجمن صنفی می‌تواند از وام‌های کم‌بهره و تسهیلات ویژه کشاورزی و صنعت برای توسعه زیرساخت‌ها استفاده کند.
- ♦ امکان دریافت کمک‌های بلاعوض از دولت یا نهادهای بین‌المللی برای اجرای پروژه‌های تحقیقاتی، آموزش کشاورزان و بهبود زنجیره تأمین وجود دارد.

۳. جذب سرمایه‌گذاری از بخش خصوصی

- ♦ شرکت‌های بزرگ فعال در حوزه فرآوری، بسته‌بندی و صادرات فندق می‌توانند در تأمین مالی انجمن نقش داشته باشند.
- ♦ سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در ازای حمایت مالی، امتیازات ویژه‌ای مانند اولویت در صادرات و بازاریابی محصولات دریافت کنند.
- ♦ انعقاد قراردادهای شراکت با شرکت‌های بسته‌بندی و برندهای معتبر داخلی و خارجی برای سرمایه‌گذاری در شبکه توزیع.

۴. کسب درآمد از خدمات انجمن

- ♦ انجمن صنفی می‌تواند با ارائه خدمات مشاوره‌ای، آموزشی و پژوهشی به اعضا، درآمد کسب کند.
- ♦ راه‌اندازی سامانه خرید و فروش آنلاین فندق که درصدی از تراکنش‌ها به انجمن اختصاص یابد.
- ♦ ایجاد برند مشترک برای فندق گیلان و دریافت کارمزد صادرات از اعضای شبکه.

۵. مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای بین‌المللی

- ♦ انجمن صنفی می‌تواند با برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی فندق، رویدادهای تجاری و نشست‌های صادراتی، درآمدزایی کند.
- ♦ برگزاری میزهای تخصصی صادراتی با حضور خریداران خارجی و دریافت هزینه ثبت‌نام از شرکت‌کنندگان.
- ♦ دریافت کمک‌های مالی از اسپانسرهای داخلی و خارجی برای حضور در نمایشگاه‌های جهانی.

۱۰-۲- حمایت‌های دولتی برای توسعه انجمن صنفی فندق

۱. حمایت‌های قانونی و تسهیل فرآیندهای اداری

- ♦ ثبت قانونی انجمن صنفی با حمایت اتاق بازرگانی، وزارت جهاد کشاورزی و اداره تعاون.
- ♦ کاهش بروکراسی اداری برای دریافت مجوزهای رسمی فعالیت.
- ♦ حمایت دولت در تدوین قوانین حمایتی برای تسهیل صادرات فندق و کاهش تعرفه‌های گمرکی.

۲. تسهیلات مالی و مشوق‌های مالیاتی

- ♦ دولت می‌تواند معافیت‌های مالیاتی برای اعضای انجمن صنفی که در توسعه این صنعت فعالیت دارند، ارائه دهد.
- ♦ ارائه وام‌های کم‌بهره از صندوق توسعه کشاورزی برای تأمین هزینه‌های اولیه انجمن.
- ♦ پرداخت یارانه به تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق که در چارچوب انجمن فعالیت می‌کنند.

۳. حمایت از آموزش و پژوهش در صنعت فندق

- ♦ تخصیص بودجه تحقیقاتی برای دانشگاه‌ها و مراکز علمی جهت بهبود کیفیت تولید و فرآوری فندق.
- ♦ حمایت از برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی برای کشاورزان و صادرکنندگان.
- ♦ تأمین هزینه‌های برنامه‌های تحقیق و توسعه (R&D) برای بهینه‌سازی تولید و بسته‌بندی فندق.

۴. کمک به توسعه زیرساخت‌های صادراتی

- ♦ ایجاد خطوط اعتباری ویژه برای صادرات فندق به کشورهای هدف مانند چین، هند و کشورهای عربی.
- ♦ حمایت از برندسازی فندق ایران در بازارهای بین‌المللی.
- ♦ تسهیل فرآیندهای گمرکی و کاهش تعرفه‌های صادراتی برای اعضای انجمن صنفی.

۵. توسعه همکاری‌های بین‌المللی

- ♦ حمایت از انعقاد قراردادهای تجاری با کشورهای واردکننده فندق.
- ♦ تسهیل مشارکت انجمن صنفی فندق ایران با شبکه‌های بین‌المللی فندق مانند انجمن فندق ترکیه، اتحادیه اروپا و کشورهای CIS.
- ♦ حمایت دولت از حضور هیئت‌های تجاری و بازرگانی در نشست‌های بین‌المللی.

۱۰-۳- جمع‌بندی و پیشنهادات اجرایی

- ✓ تشکیل کارگروه ویژه تأمین مالی انجمن صنفی شامل نمایندگان کشاورزان، صادرکنندگان و نهادهای دولتی.
- ✓ برقراری جلسات منظم با مسئولان وزارت جهاد کشاورزی، وزارت صمت و اتاق بازرگانی برای تأمین اعتبارات لازم.
- ✓ تدوین مدل مالی پایدار برای انجمن صنفی که شامل ترکیبی از حق عضویت، حمایت‌های دولتی و سرمایه‌گذاری خصوصی باشد.

- ✓ تسهیل فرآیندهای قانونی و گمرکی برای تسریع در صادرات فندق از طریق اعضای انجمن.
- ✓ اجرای طرح‌های تشویقی برای عضویت کشاورزان و فرآوری‌کنندگان در انجمن صنفی فندق.

با اجرای راهکارهای فوق، انجمن صنفی فندق گیلان می‌تواند به یک نهاد قدرتمند در مدیریت زنجیره تولید، بازاریابی، صادرات و حمایت از تولیدکنندگان تبدیل شود.

فصل یازدهم:

بازاریابی و توسعه برند مشترک فندق گیلان در بازارهای داخلی و

بین‌المللی

صنعت فندق گیلان با توجه به کیفیت بالا، عطر و طعم منحصر به فرد و ظرفیت‌های گسترده صادراتی، پتانسیل تبدیل شدن به یک برند شناخته شده در بازارهای داخلی و بین‌المللی را دارد. اما برای دستیابی به این هدف، نیاز به یک استراتژی بازاریابی قوی و توسعه برند مشترک احساس می‌شود. در این مقاله، به بررسی روش‌های بازاریابی، مزایای برند مشترک، فرصت‌های صادراتی و راهکارهای گسترش بازار فندق گیلان پرداخته‌ایم.

۱۱-۱- اهمیت توسعه برند مشترک فندق گیلان

- ♦ افزایش قدرت رقابتی: ایجاد یک برند مشترک، محصولات فندق گیلان را در بازارهای داخلی و خارجی متمایز کرده و ارزش افزوده ایجاد می‌کند.
- ♦ کاهش هزینه‌های بازاریابی: با همکاری کشاورزان، فرآوری‌کنندگان و صادرکنندگان، هزینه‌های تبلیغات و ورود به بازارهای جدید کاهش می‌یابد.
- ♦ جلب اعتماد مشتریان: برند مشترک، نشان‌دهنده کیفیت، استانداردهای بالا و یکپارچگی محصول است که اعتماد مشتریان را جلب می‌کند.
- ♦ افزایش صادرات و سهم بازار: توسعه برند مشترک، زمینه را برای حضور قدرتمند در بازارهای بین‌المللی فراهم می‌کند.

۱۱-۲- استراتژی‌های بازاریابی فندق گیلان

۱. تحقیقات بازار و تحلیل تقاضا

- ♦ بررسی بازارهای هدف داخلی و خارجی برای شناخت نیازهای مشتریان و روندهای مصرف.
- ♦ تحلیل رقبا در بازارهای جهانی مانند ترکیه، ایتالیا، آذربایجان و شیلی و بررسی نقاط ضعف و قوت آن‌ها.
- ♦ شناسایی کانال‌های توزیع مناسب (عمده‌فروشی، فروشگاه‌های زنجیره‌ای، فروش مستقیم به مشتریان).

۲. برندینگ و بسته‌بندی حرفه‌ای

- ♦ ایجاد یک برند قوی و یکپارچه با تأکید بر کیفیت، طعم طبیعی و ارزش غذایی بالا.
- ♦ استفاده از طراحی‌های جذاب و بسته‌بندی مدرن مطابق با استانداردهای بازارهای بین‌المللی.
- ♦ تولید محصولات متنوع (فندق خام، بوداده، پودر فندق، کره فندق، شکلات‌های حاوی فندق).

۳. تبلیغات و دیجیتال مارکتینگ

- ♦ راه‌اندازی وبسایت و فروشگاه آنلاین برای معرفی برند و فروش مستقیم به مشتریان.
- ♦ استفاده از شبکه‌های اجتماعی مانند اینستاگرام، لینکدین و تیک‌تاک برای بازاریابی دیجیتال.
- ♦ تولید محتوای ویدیویی و آموزشی درباره خواص فندق گیلان و دستورهای غذایی مبتنی بر آن.

۴. همکاری با شرکت‌های بین‌المللی

- ♦ توسعه همکاری با برندهای معتبر غذایی برای عرضه محصولات فندق گیلان در قالب مواد اولیه.
- ♦ ورود به بازارهای خردفروشی و فروشگاه‌های زنجیره‌ای بزرگ در کشورهای هدف.
- ♦ شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی مواد غذایی برای معرفی برند فندق گیلان.

۱۱-۳- فرصت‌های صادراتی فندق گیلان

۱. بازارهای مستعد صادرات

- ♦ هند و چین: دو بازار بزرگ با تقاضای بالای آجیل و محصولات ارگانیک.
- ♦ اروپا (آلمان، فرانسه، ایتالیا): مصرف بالای فندق در صنعت شکلات‌سازی.
- ♦ کشورهای عربی (امارات، عربستان، قطر): بازار لوکس با تقاضای محصولات ممتاز.
- ♦ روسیه و کشورهای CIS: تمایل به خرید فندق باکیفیت برای مصرف داخلی و صادرات مجدد.

۲. الزامات و استانداردهای صادراتی

- ♦ اخذ گواهی‌های بهداشتی و ارگانیک برای ورود به بازارهای اروپایی.
- ♦ رعایت استانداردهای بسته‌بندی و برچسب‌گذاری برای صادرات.
- ♦ استفاده از کانال‌های توزیع مناسب برای دسترسی به خریداران عمده.

۱۱-۴- راهکارهای اجرایی برای توسعه برند مشترک فندق گیلان

- ✓ ایجاد کنسرسیوم صادراتی متشکل از کشاورزان، تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق.
- ✓ ثبت برند ملی و بین‌المللی فندق گیلان برای افزایش ارزش تجاری محصولات.
- ✓ توسعه شبکه‌های توزیع داخلی و بین‌المللی برای افزایش فروش.
- ✓ ایجاد مرکز تحقیقات و توسعه (R&D) برای بهبود کیفیت و فرآوری محصولات فندق.
- ✓ افزایش تبلیغات و بازاریابی دیجیتال برای جذب مشتریان داخلی و خارجی.

۱۱-۵- نتیجه‌گیری

برندینگ و بازاریابی فندق گیلان یک فرصت بزرگ اقتصادی برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان این محصول است. ایجاد برند مشترک، توسعه صادرات، بهبود بسته‌بندی و بازاریابی دیجیتال از مهم‌ترین اقدامات برای افزایش سهم بازار این محصول ارزشمند محسوب می‌شود. با اجرای این استراتژی‌ها، فندق گیلان می‌تواند به یک برند جهانی و نماد کیفیت در بازارهای بین‌المللی تبدیل شود.

فصل دوازدهم:

نقش نوآوری و فناوری در ارتقای صنعت فندق استان

با استفاده از شبکه سازی

صنعت فندق استان گیلان به عنوان یکی از بخش‌های مهم کشاورزی و اقتصادی، ظرفیت‌های بسیاری برای رشد و توسعه دارد. اما استفاده از روش‌های سنتی و نبود شبکه‌های تخصصی کارآمد موجب شده تا این صنعت از پتانسیل کامل خود بهره‌مند نشود. نوآوری و فناوری‌های نوین، همراه با ایجاد شبکه‌های تخصصی و همکاری‌های صنعتی، می‌توانند زمینه را برای رشد پایدار و رقابت‌پذیری این صنعت در بازارهای داخلی و بین‌المللی فراهم کنند.

۱۲-۱- اهمیت نوآوری و فناوری در صنعت فندق

نوآوری در صنعت فندق می‌تواند به افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌های تولید، بهبود کیفیت محصولات و توسعه بازارهای صادراتی کمک کند. فناوری‌های نوین می‌توانند در حوزه‌های مختلفی از کشت، برداشت، فرآوری، بسته‌بندی و بازاریابی تأثیرگذار باشند. برخی از مهم‌ترین مزایای نوآوری در این صنعت عبارتند از:

✓ افزایش بهره‌وری: استفاده از فناوری‌های نوین مانند سیستم‌های هوشمند آبیاری، تحلیل داده‌های کشاورزی و پهنادهای کشاورزی باعث افزایش عملکرد باغات فندق می‌شود.

✓ بهبود کیفیت محصولات: استفاده از تکنیک‌های جدید فرآوری و بسته‌بندی می‌تواند موجب افزایش عمر مفید فندق و بهبود کیفیت صادراتی آن شود.

✓ کاهش ضایعات و افزایش ارزش افزوده: به کارگیری روش‌های نوین خشک‌کردن، بسته‌بندی و نگهداری می‌تواند از ضایعات محصول جلوگیری کند.

✓ توسعه بازار و صادرات: استفاده از مارکتینگ دیجیتال، فروش آنلاین و برندینگ هوشمند به تولیدکنندگان کمک می‌کند تا بازارهای جدیدی را در سطح بین‌المللی فتح کنند.

۱۲-۲- نقش شبکه‌سازی در ارتقای صنعت فندق

ایجاد شبکه‌های تخصصی و همکاری میان کشاورزان، تولیدکنندگان، فرآوری‌کنندگان، بازاریابان و نهادهای دولتی می‌تواند به توسعه صنعت فندق کمک کند. این شبکه‌ها می‌توانند از طریق هم‌افزایی دانش، سرمایه‌گذاری مشترک و به اشتراک‌گذاری تجربیات موفق، صنعت فندق را متحول کنند.

۱. انواع شبکه‌های تخصصی در صنعت فندق

- ♦ شبکه‌های تحقیقاتی و علمی: همکاری میان دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و تولیدکنندگان برای توسعه فناوری‌های نوین.
- ♦ شبکه‌های تعاونی کشاورزان: ایجاد اتحادیه‌های محلی برای خرید و فروش گروهی، تأمین نهاده‌های کشاورزی و افزایش قدرت چانه‌زنی.
- ♦ شبکه‌های بازاریابی و صادرات: ایجاد کنسرسیوم‌های صادراتی برای ورود به بازارهای جهانی با برند مشترک.
- ♦ شبکه‌های حمایتی و تأمین مالی: تشکیل صندوق‌های حمایتی و جذب سرمایه‌گذاران برای توسعه صنعت فندق.

۲. تأثیر شبکه‌سازی بر رشد صنعت فندق

- ✓ تسهیل دسترسی به تکنولوژی‌های نوین: شبکه‌ها می‌توانند زمینه را برای به‌کارگیری فناوری‌های جدید در کشاورزی و فرآوری فراهم کنند.
- ✓ افزایش سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های صنعتی: ایجاد همکاری‌های بین‌المللی می‌تواند منجر به ورود سرمایه‌های خارجی به این صنعت شود.
- ✓ تسهیل صادرات و بازاریابی: شبکه‌های صادراتی امکان معرفی بهتر فندق گیلان در بازارهای بین‌المللی را فراهم می‌کنند.
- ✓ بهبود مدیریت زنجیره تأمین: از تولید تا فروش، تمامی بخش‌های صنعت فندق می‌توانند از طریق شبکه‌سازی بهینه شوند.

۱۲-۳- فناوری‌های نوین در صنعت فندق

۱. فناوری‌های نوین در تولید و کشت فندق

♦ سیستم‌های هوشمند آبیاری: کاهش مصرف آب و افزایش بهره‌وری باغات فندق.

♦ پهپادهای کشاورزی: پایش سلامت درختان و افزایش بازدهی محصول.

♦ کشت بافت و اصلاح نژاد ژنتیکی: توسعه ارقام مقاوم به آفات و خشکسالی.

۲. فناوری‌های نوین در فرآوری و بسته‌بندی فندق

♦ دستگاه‌های اتوماتیک سورتینگ و پوست‌گیری: بهبود کیفیت محصول و کاهش ضایعات.

♦ بسته‌بندی‌های هوشمند: افزایش عمر مفید محصول و امکان ردیابی محصولات صادراتی.

♦ خشک‌کن‌های صنعتی کم‌مصرف: کاهش مصرف انرژی و بهبود کیفیت خشک‌کردن فندق.

۳. فناوری‌های نوین در بازاریابی و صادرات

♦ پلتفرم‌های فروش آنلاین: فروش مستقیم به مشتریان داخلی و خارجی.

♦ هوش مصنوعی و تحلیل داده‌ها: شناسایی رفتار مصرف‌کنندگان و تدوین استراتژی‌های بازاریابی.

♦ برندینگ دیجیتال و تبلیغات هدفمند: استفاده از شبکه‌های اجتماعی و تبلیغات دیجیتال برای معرفی فندق گیلان در بازارهای

بین‌المللی.

۱۲-۴- چالش‌های پیاده‌سازی نوآوری و شبکه‌سازی در صنعت فندق

با وجود پتانسیل بالای فناوری و شبکه‌سازی در صنعت فندق، چالش‌هایی در مسیر توسعه این صنعت وجود دارد:

✗ نبود زیرساخت‌های فناورانه مناسب برای کشاورزان و تولیدکنندگان.

✗ مقاومت در برابر تغییرات و نوآوری در بین برخی تولیدکنندگان سنتی.

✗ مشکلات تأمین مالی و نبود حمایت کافی از سوی نهادهای دولتی.

✗ عدم هماهنگی و همکاری میان بخش‌های مختلف زنجیره تأمین فندق.

✓ راهکارهای پیشنهادی:

✓ ایجاد مراکز نوآوری و فناوری در صنعت فندق با حمایت دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان.

✓ ارائه آموزش‌های تخصصی برای کشاورزان و تولیدکنندگان در زمینه فناوری‌های نوین.

✓ توسعه سازوکارهای حمایتی و تسهیلات مالی برای سرمایه‌گذاری در تکنولوژی‌های جدید.

✓ توسعه پلتفرم‌های دیجیتال و بازاریابی آنلاین برای افزایش دسترسی به بازارهای جدید.

۱۲-۵- نتیجه‌گیری

♦ استفاده از فناوری‌های نوین و توسعه شبکه‌های تخصصی می‌تواند صنعت فندق گیلان را به سطح جدیدی از بهره‌وری، رقابت‌پذیری و سودآوری برساند.

♦ ایجاد شبکه‌های علمی، تعاونی‌های کشاورزی، کنسرسیوم‌های صادراتی و مراکز تحقیقاتی از مهم‌ترین راهکارهای توسعه این صنعت هستند.

♦ با به‌کارگیری فناوری‌های نوین در تولید، فرآوری و بازاریابی، می‌توان فندق گیلان را به عنوان یک برند برتر جهانی معرفی کرد.

در نتیجه ترکیب نوآوری، فناوری و شبکه‌سازی مسیر آینده صنعت فندق استان گیلان را به سمت رشد پایدار و رقابت‌پذیری بین‌المللی هدایت خواهد کرد.

فصل سیزدهم:

نقش آموزش و توانمندسازی در بهبود عملکرد شبکه تخصصی فندوق

آموزش و توانمندسازی بخش‌های کلیدی هر صنعتی هستند که می‌توانند تأثیر زیادی در بهبود عملکرد و توسعه شبکه‌های تخصصی داشته باشند. در صنعت فندق، که یک بخش کشاورزی و تولیدی با چالش‌های خاص خود است، آموزش به‌ویژه برای کشاورزان، تولیدکنندگان، و اعضای شبکه‌های تخصصی بسیار حیاتی است. این فرآیند باعث می‌شود که افراد توانمندی‌های لازم را برای بهره‌وری بیشتر، ارتقای کیفیت محصولات، استفاده بهینه از منابع و همچنین ورود به بازارهای بین‌المللی پیدا کنند.

۱۳-۱- ارتقاء بهره‌وری و کیفیت محصول

آموزش‌های هدفمند می‌توانند به کشاورزان و تولیدکنندگان فندق کمک کنند تا با به‌کارگیری فناوری‌های نوین کشاورزی و روش‌های بهینه در کشت، مراقبت، برداشت و فرآوری فندق، بهره‌وری خود را افزایش دهند. برای مثال، آموزش در زمینه استفاده بهینه از آبیاری، مدیریت منابع خاک و کنترل آفات می‌تواند به کاهش هزینه‌ها و افزایش کیفیت محصولات منجر شود. با این کار، کشاورزان قادر خواهند بود محصولات مرغوب‌تری تولید کنند که در بازارهای داخلی و بین‌المللی بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

۱۳-۲- توانمندسازی اعضای شبکه‌های تخصصی

توانمندسازی افراد در شبکه‌های تخصصی فندق به آنها این امکان را می‌دهد که از همکاری‌های مشترک بهره‌برداری کرده و در زمینه‌های مختلفی از جمله بازاریابی، فروش، و فرآوری محصول مشارکت کنند. به‌طور خاص، آموزش در زمینه‌های مدیریتی، مدیریت مالی، بازاریابی دیجیتال و برندسازی می‌تواند به اعضای شبکه کمک کند تا فعالیت‌های خود را به‌طور مؤثرتری پیش ببرند و در بازارهای رقابتی جایگاه بهتری پیدا کنند. همچنین، آموزش‌های تخصصی می‌تواند موجب افزایش انعطاف‌پذیری و نوآوری در شبکه‌ها شود که برای مقابله با چالش‌های مختلف در سطح محلی و بین‌المللی ضروری است.

۱۳-۳- ارتقای سطح آگاهی و دسترسی به فناوری‌های نوین

با ارائه دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های فنی، کشاورزان و اعضای شبکه‌های تخصصی می‌توانند به اطلاعات و فناوری‌های جدید دسترسی پیدا کنند که موجب کاهش هزینه‌های تولید و افزایش رقابت‌پذیری خواهد شد. برای مثال، آشنایی با فناوری‌های مدرن در فرآوری فندق، استفاده از دستگاه‌های پیشرفته بسته‌بندی و مکانیزه کردن برخی از مراحل کشت و برداشت می‌تواند به بهبود

کیفیت و افزایش بازدهی فندق در بازار کمک کند. توانمندسازی در این زمینه‌ها، به‌ویژه برای کشورهایمانند ایران که می‌خواهند به بازارهای جهانی دسترسی پیدا کنند، امری حیاتی است.

۱۳-۴- ایجاد همکاری‌های مؤثر در سطح شبکه‌های تخصصی

آموزش همچنین می‌تواند باعث ایجاد روابط مؤثر و همکاری‌های سودمند بین اعضای شبکه‌های تخصصی شود. با یادگیری و به اشتراک‌گذاری تجربیات و دانش در زمینه‌های مختلفی از جمله تولید، فراوری، بازاریابی و فروش، اعضای شبکه می‌توانند از پتانسیل‌های هم‌افزایی بهره‌برداری کنند. آموزش می‌تواند افراد را ترغیب کند که به طور گروهی و هماهنگ عمل کنند و در مقابل چالش‌ها و بحران‌های اقتصادی به راهکارهای مشترک دست یابند.

۱۳-۵- توانمندسازی در راستای توسعه پایدار

یکی از جنبه‌های مهم آموزش و توانمندسازی در صنعت فندق، توسعه پایدار است. آموزش کشاورزان و تولیدکنندگان به شیوه‌هایی که منجر به استفاده بهینه از منابع طبیعی و کاهش آسیب‌های زیست‌محیطی شود، می‌تواند به پایداری صنعت فندق کمک کند. برای مثال، آموزش‌هایی در زمینه کشت ارگانیک، حفاظت از منابع آب و کاهش آلودگی خاک و هوا می‌تواند در راستای حفاظت از محیط‌زیست و جذب بازارهای سبز و دوستدار محیط‌زیست مؤثر واقع شود.

۱۳-۶- نتیجه‌گیری

آموزش و توانمندسازی به‌عنوان کلیدی‌ترین عامل برای افزایش بهره‌وری، بهبود کیفیت محصولات، نوآوری و رقابت‌پذیری در صنعت فندق شناخته می‌شود. با آموزش‌های هدفمند و علمی، اعضای شبکه‌های تخصصی فندق می‌توانند به توانمندی‌های جدیدی دست یابند که موجب بهبود عملکرد کل شبکه شده و این صنعت را در سطح جهانی و ملی به یک جایگاه برتر برسانند. دولت، نهادهای آموزشی و بخش خصوصی باید همکاری‌های بیشتری در این زمینه داشته باشند تا ظرفیت‌های بالقوه صنعت فندق را شکوفا کنند.

فصل چهاردهم:

حمایت‌های دولتی و نقش سیاست‌گذاری در توسعه شبکه‌های تخصصی

دولت‌ها به عنوان نهادهای حکومتی با در اختیار داشتن ابزارهای مختلف می‌توانند نقشی حیاتی در توسعه صنعت‌ها و بخش‌های مختلف اقتصادی ایفا کنند. در این راستا، شبکه‌های تخصصی، به ویژه در صنایع کشاورزی و تولیدی مانند فندق، به‌عنوان کاتالیزورهایی برای ارتقای کیفیت، بهره‌وری، رقابت‌پذیری و صادرات شناخته می‌شوند. سیاست‌های دولت و حمایت‌های دولتی در شکل‌دهی، تقویت و پیشبرد این شبکه‌ها نقش کلیدی دارند.

۱۴-۱- اهمیت حمایت‌های دولتی در توسعه شبکه‌های تخصصی

دولت‌ها از ابزارهای مختلفی برای توسعه و تقویت شبکه‌های تخصصی استفاده می‌کنند که شامل سیاست‌گذاری‌های اقتصادی، مالی، آموزشی و قانونی هستند. حمایت‌های دولتی می‌توانند زمینه‌ساز ایجاد شبکه‌های تخصصی در سطح ملی و بین‌المللی شوند و به فعالان صنعت فندق این امکان را بدهند که در یک چارچوب هماهنگ و با استانداردهای جهانی فعالیت کنند. این حمایت‌ها معمولاً شامل موارد زیر هستند:

✓ **حمایت مالی:** تخصیص منابع مالی برای ایجاد زیرساخت‌های ضروری، حمایت از پژوهش‌های صنعتی، و تأمین تسهیلات مالی برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های نوآورانه.

✓ **ایجاد قوانین حمایتی:** وضع قوانین و مقرراتی که شبکه‌ها را از نظر حقوقی و مالی حمایت می‌کند و به فعالان صنعتی این امکان را می‌دهد که در محیطی قانون‌مدار و شفاف فعالیت کنند.

✓ **آموزش و توانمندسازی:** ارائه دوره‌های آموزشی برای کشاورزان، تولیدکنندگان و مدیران شبکه‌ها در زمینه‌های مختلفی از جمله بهره‌وری، بهبود کیفیت، بازاریابی و صادرات.

✓ **حمایت از بازاریابی و صادرات:** ارائه مشوق‌های مالی و تسهیلات برای گسترش بازارهای صادراتی، به ویژه برای محصولات با کیفیت و رقابتی مانند فندق.

۱۴-۲- نقش سیاست‌گذاری در ایجاد و تقویت شبکه‌های تخصصی

سیاست‌گذاری دولتی می‌تواند به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم بر ایجاد و تقویت شبکه‌های تخصصی تأثیر بگذارد. در این راستا، برخی از مهم‌ترین سیاست‌های مؤثر عبارتند از:

♦ سیاست‌های حمایتی برای ایجاد اتحادیه‌ها و تعاونی‌ها: یکی از اولین اقدامات برای تقویت شبکه‌های تخصصی، ایجاد اتحادیه‌ها و تعاونی‌های تخصصی است که در آن کشاورزان و تولیدکنندگان بتوانند از منابع و بازارهای مشترک استفاده کنند. دولت می‌تواند با تسهیل فرایند تأسیس اتحادیه‌ها، اعطای تسهیلات مالی و فنی و تشویق به همکاری‌های جمعی، این شبکه‌ها را به‌طور مؤثری تقویت کند.

♦ توسعه قوانین و مقررات استاندارد: دولت با وضع قوانین و مقرراتی که بر استانداردهای تولید، بسته‌بندی، و تجارت محصولات کشاورزی نظارت دارد، می‌تواند نقش بسزایی در ایجاد هماهنگی بین تولیدکنندگان و رعایت استانداردهای جهانی در شبکه‌های تخصصی ایفا کند. این قوانین کمک می‌کنند تا کیفیت محصولات همسو با نیازهای بازارهای داخلی و جهانی باشد.

♦ تشویق به نوآوری و تحقیق و توسعه: سیاست‌گذاری‌های دولتی باید به نحوی باشد که شبکه‌های تخصصی را به سمت استفاده از فناوری‌های نوین، تحقیق و توسعه و نوآوری در فرآوری محصولات هدایت کند. این امر می‌تواند از طریق ایجاد مراکز تحقیقاتی، اعطای حمایت‌های مالی برای پروژه‌های تحقیقاتی و تشویق به همکاری‌های بین‌المللی در حوزه فناوری‌های نوین تحقق یابد.

۱۴-۳- انواع حمایت‌های دولتی برای شبکه‌های تخصصی فندق

در زمینه شبکه‌های تخصصی فندق، دولت‌ها می‌توانند حمایت‌های ویژه‌ای را به منظور رشد و توسعه این صنعت ارائه دهند. این حمایت‌ها شامل موارد زیر می‌شود:

♦ تخصیص یارانه‌های دولتی: یارانه‌هایی که به کشاورزان و تولیدکنندگان فندق اختصاص می‌یابد می‌تواند به افزایش تولید و کاهش هزینه‌های تولید کمک کند. این یارانه‌ها می‌توانند در بخش‌هایی نظیر خرید تجهیزات کشاورزی، هزینه‌های آبیاری و نگهداری باغات، و خرید بذره‌های اصلاح شده تخصیص یابند.

♦ پرداخت وام‌های کم‌بهره: برای حمایت از تأسیس و گسترش شبکه‌های تخصصی، دولت می‌تواند وام‌های کم‌بهره به اعضای شبکه‌های صنفی مانند اتحادیه‌های کشاورزی و شرکت‌های تعاونی پرداخت کند تا آنها بتوانند پروژه‌های خود را راه‌اندازی کنند و در توسعه صنعت فندق نقش مؤثری ایفا نمایند.

♦ حمایت از بازاریابی و صادرات: حمایت‌های دولتی از طریق توسعه زیرساخت‌های صادراتی، اعطای تسهیلات مالی برای حضور در نمایشگاه‌ها و کمک به بازاریابی محصولات در بازارهای خارجی، می‌تواند به رونق صادرات فندق و معرفی محصولات کشاورزی با کیفیت ایران به کشورهای مختلف کمک کند.

♦ حمایت از توسعه فناوری‌های نوین: از آنجایی که استفاده از فناوری‌های نوین در کشاورزی و فرآوری فندق می‌تواند به افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها کمک کند، دولت می‌تواند از طریق ارائه مشوق‌های مالی، کمک به تأسیس آزمایشگاه‌های تحقیقاتی و پشتیبانی از استارت‌آپ‌های فناورانه، این فناوری‌ها را به صنعت فندق گیلان وارد کند.

۱۴-۴- چالش‌های پیش‌روی حمایت‌های دولتی و سیاست‌گذاری

با اینکه حمایت‌های دولتی می‌توانند در رشد و توسعه شبکه‌های تخصصی فندق مؤثر باشند، اما این حمایت‌ها با چالش‌هایی نیز مواجه هستند:

✗ نقص در زیرساخت‌های اجرایی: در برخی مناطق، عدم وجود زیرساخت‌های مناسب برای پیاده‌سازی سیاست‌های دولتی باعث ایجاد مشکلاتی در اجرای پروژه‌ها می‌شود.

✗ عدم هماهنگی بین نهادهای دولتی و خصوصی: گاهی اوقات، عدم هماهنگی بین بخش‌های مختلف دولت و بخش خصوصی موجب کندی در پیاده‌سازی سیاست‌ها و پروژه‌ها می‌شود.

✗ کمبود سرمایه‌گذاری و حمایت‌های مالی: با وجود حمایت‌های مالی محدود، نیاز به سرمایه‌گذاری بیشتر در زمینه‌های تحقیق و توسعه، تجهیزات کشاورزی و فرآوری احساس می‌شود.

✗ کمبود آگاهی و آموزش کشاورزان: کشاورزان و تولیدکنندگان به دلیل عدم دسترسی به آموزش‌های کافی در زمینه فناوری‌های نوین، قادر به بهره‌برداری کامل از سیاست‌های حمایتی دولت نیستند.

۱۴-۵- نتیجه‌گیری و راهکارها

در نهایت، حمایت‌های دولتی و سیاست‌گذاری‌های مؤثر می‌توانند نقش بسیار مهمی در توسعه شبکه‌های تخصصی فندق ایفا کنند. دولت باید با ارائه تسهیلات مالی، حمایت از پژوهش‌های صنعتی، و اصلاح قوانین و مقررات، به کشاورزان و تولیدکنندگان فندق کمک کند تا از فرصت‌های نوآوری، بازاریابی، و صادرات بهره‌برداری کنند. برای موفقیت بیشتر، نیاز به هماهنگی دقیق‌تر بین نهادهای دولتی و خصوصی و توسعه زیرساخت‌های فناورانه در صنعت فندق ضروری است.

فصل پانزدهم:

امکان‌سنجی تشکیل شبکه برای صنعت فندق استان گیلان

ایجاد شبکه تخصصی فندق در گیلان می‌تواند یکی از مؤثرترین راه‌ها برای توسعه پایدار این صنعت باشد. این شبکه با ایجاد یکپارچگی در زنجیره ارزش فندق، از تولید تا فرآوری و صادرات، موجب افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌ها، بهبود کیفیت محصول و ارتقای جایگاه فندق گیلان در بازارهای داخلی و خارجی خواهد شد. در این مطالعه، وضعیت فعلی صنعت فندق در گیلان، نیازهای فعالان این حوزه، تجارب کشورهای موفق، و ساختار پیشنهادی برای تشکیل شبکه بررسی می‌شود.

۱۵-۱- بررسی وضعیت فعلی صنعت فندق در گیلان

۱. میزان تولید و مناطق عمده کشت

استان گیلان قطب اصلی تولید فندق ایران محسوب می‌شود و حدود ۸۰ درصد از تولید فندق کشور را به خود اختصاص داده است. بر اساس آمارهای رسمی:

سالانه به طور متوسط حدود ۱۴ تا ۲۵ هزار تن فندق در گیلان برداشت می‌شود.

شهرستان‌های رودسر، املش، اشکورات، تالش، سیاهکل و لنگرود از مهم‌ترین مناطق تولید فندق در گیلان هستند.

تولید فندق در گیلان به صورت سنتی انجام می‌شود و بهره‌وری نسبت به استانداردهای جهانی پایین‌تر است.

۲. مشکلات کشاورزان و تولیدکنندگان

رغم ظرفیت‌های بالای تولید فندق در گیلان، کشاورزان با مشکلات زیر مواجه‌اند:

♦ ضعف در استفاده از روش‌های نوین کشاورزی (کاهش بهره‌وری و افزایش هزینه‌های تولید)

♦ مشکلات در زنجیره تأمین و توزیع (نبود مراکز یکپارچه فرآوری و بسته‌بندی)

♦ ضعف در صادرات و بازاریابی (نبود برندهای قوی در بازارهای خارجی)

♦ عدم حمایت کافی دولت و کمبود تسهیلات مالی برای کشاورزان

۳. وضعیت بازار و صادرات

در حال حاضر، بخش عمده فندق گیلان در بازار داخلی به فروش می‌رسد و تنها مقدار کمی از آن به کشورهای دیگر صادر می‌شود. با این حال، ظرفیت بالایی برای صادرات به کشورهای همسایه و اروپا وجود دارد که تاکنون به‌خوبی از آن استفاده نشده است.

۱۵-۲- تحلیل نیازهای تولیدکنندگان و فعالان صنعت فندق

برای ایجاد یک شبکه تخصصی موفق، باید نیازهای اصلی کشاورزان، تولیدکنندگان و صادرکنندگان بررسی شود. برای این منظور می‌توان از روش‌های زیر استفاده کرد:

✓ نظرسنجی از کشاورزان و فرآوری‌کنندگان درباره مشکلات و نیازهایشان

✓ برگزاری جلسات مشورتی با کارشناسان و فعالان صنعت فندق

✓ تحلیل وضعیت بازارهای داخلی و خارجی برای شناسایی فرصت‌ها

۱. نیازهای اصلی فعالان صنعت فندق

بر اساس بررسی‌های اولیه، مهم‌ترین نیازهای فعالان صنعت فندق در گیلان شامل موارد زیر است:

- ◆ افزایش بهره‌وری در تولید فندق از طریق آموزش و فناوری‌های نوین
- ◆ ایجاد مراکز فرآوری و بسته‌بندی مدرن برای افزایش ارزش افزوده محصول
- ◆ توسعه برندهای معتبر برای فندق گیلان و افزایش سهم بازارهای بین‌المللی
- ◆ دسترسی به تسهیلات مالی و حمایت‌های دولتی برای کشاورزان و صادرکنندگان
- ◆ ایجاد سیستم‌های یکپارچه توزیع و فروش برای کاهش هزینه‌های واسطه‌گری

۱۵-۳- بررسی نمونه‌های موفق داخلی و بین‌المللی

۱. نمونه‌های داخلی

در ایران، شبکه‌های تخصصی و اتحادیه‌هایی در سایر محصولات کشاورزی مانند زعفران و پسته ایجاد شده که توانسته‌اند دستاوردهای مثبتی داشته باشند. به عنوان مثال:

- ❖ اتحادیه صادرکنندگان زعفران باعث افزایش سهم ایران در بازار جهانی زعفران شده است.
- ❖ اتحادیه تولیدکنندگان پسته در کرمان توانسته استانداردهای بسته‌بندی و بازاریابی را ارتقا دهد.

۲. نمونه‌های بین‌المللی

در کشورهای پیشرو مانند ترکیه، ایتالیا و آذربایجان، شبکه‌های تخصصی فندق باعث رونق این صنعت شده‌اند.

- ♦ ترکیه: با ایجاد تعاونی‌های کشاورزی و شبکه‌های تخصصی فندق، سهم عمده‌ای از بازار جهانی فندق را در اختیار دارد.
- ♦ ایتالیا: برندهایی مانند Ferrero Rocher از طریق همکاری با شبکه‌های کشاورزی، زنجیره تولید و تأمین فندق را مدیریت کرده‌اند.
- ♦ آذربایجان: تشکیل انجمن صادرکنندگان فندق باعث شد که محصولات این کشور به اروپا صادر شوند.

۱۵-۴- پیشنهاد ساختار اولیه شبکه تخصصی فندق در گیلان

۱. ساختار پیشنهادی

برای تشکیل شبکه تخصصی فندق در گیلان، ساختار زیر پیشنهاد می‌شود:

- ❖ هسته مرکزی شبکه: شامل نمایندگان کشاورزان، فرآوری‌کنندگان، صادرکنندگان و نهادهای دولتی
- ❖ واحد تحقیق و توسعه: مسئول معرفی فناوری‌های نوین کشاورزی و بهبود کیفیت محصول
- ❖ کمیته بازاریابی و صادرات: برای توسعه برند و بازارهای داخلی و بین‌المللی
- ❖ کمیته مالی و سرمایه‌گذاری: جهت تأمین اعتبارات مالی و حمایت از کشاورزان

۲. مزایای تشکیل این شبکه

- ✓ افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌های تولید
- ✓ ایجاد زیرساخت‌های فرآوری و بسته‌بندی مدرن
- ✓ بهبود زنجیره تأمین و افزایش توان رقابتی در بازارهای جهانی
- ✓ جذب سرمایه‌گذاری و حمایت‌های دولتی برای توسعه صنعت فندق

۱۵-۵- نتیجه‌گیری و اقدامات پیشنهادی

۱. اهمیت تشکیل شبکه تخصصی فندق در گیلان

تشکیل یک شبکه تخصصی برای صنعت فندق در گیلان می‌تواند تحولی بزرگ در این صنعت ایجاد کند. با این کار، کشاورزان و تولیدکنندگان می‌توانند از مزایای همکاری‌های جمعی، افزایش قدرت چانه‌زنی، بهبود کیفیت محصول و افزایش صادرات بهره‌مند شوند.

۲. گام‌های اجرایی پیشنهادی

- ✓ برگزاری جلسات هماهنگی اولیه با کشاورزان و فعالان صنعت فندق
- ✓ جذب حمایت‌های دولتی از طریق سازمان جهاد کشاورزی و اتاق بازرگانی
- ✓ تشکیل یک کمیته اجرایی برای تدوین ساختار و قوانین شبکه
- ✓ راه‌اندازی مراکز تحقیقاتی و آموزش کشاورزان درباره روش‌های نوین تولید و فرآوری
- ✓ ایجاد یک برند واحد برای فندق گیلان و ورود به بازارهای جهانی

در نتیجه صنعت فندق گیلان، به‌عنوان یکی از بخش‌های کلیدی کشاورزی استان، ظرفیت‌های بالایی برای رشد و توسعه دارد. اما مشکلاتی مانند ضعف در فرآوری، نبود برندهای قوی، و محدودیت در صادرات مانع از بهره‌برداری کامل از این ظرفیت‌ها شده است.

تشکیل شبکه تخصصی فندق می‌تواند این مشکلات را برطرف کرده و با بهره‌گیری از تجارب موفق جهانی، زمینه رشد پایدار این صنعت را فراهم کند.

فصل شانزدهم:

برنامه عملیاتی برای تشکیل و توسعه شبکه تخصصی فندق گیلان

استان گیلان به عنوان یکی از قطب‌های تولید فندق در ایران، پتانسیل بالایی برای توسعه این صنعت دارد. با این حال، نبود یک شبکه تخصصی منسجم، باعث شده که تولیدکنندگان، صادرکنندگان و فعالان این حوزه از مزایای همکاری‌های ساختاریافته بهره‌مند نشوند. تشکیل یک شبکه تخصصی فندق در گیلان می‌تواند به ارتقای بهره‌وری، بهبود کیفیت، گسترش بازارهای داخلی و بین‌المللی، و افزایش توان رقابتی این صنعت کمک کند. در این برنامه عملیاتی، گام‌های کلیدی برای تشکیل و توسعه این شبکه به صورت دقیق تشریح شده است.

گام اول: تشکیل هسته اولیه شبکه تخصصی فندق

✓ شناسایی اعضای کلیدی: جذب کشاورزان، صادرکنندگان، تولیدکنندگان فرآورده‌های فندق، پژوهشگران، و نمایندگان دولتی

✓ برگزاری نشست‌های اولیه: هماهنگی میان اعضا برای تعیین اهداف، سیاست‌ها و نیازهای اصلی شبکه

✓ تدوین ساختار سازمانی شبکه: مشخص کردن جایگاه‌های مدیریتی، نقش‌ها و مسئولیت‌های اعضا

✓ ثبت رسمی شبکه: اقدام به ثبت شبکه به عنوان یک انجمن صنفی یا تعاونی رسمی برای بهره‌مندی از حمایت‌های دولتی

گام دوم: تدوین استراتژی‌های توسعه شبکه

✓ تعیین اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت: شامل افزایش تولید، بهبود کیفیت، گسترش صادرات، جذب سرمایه‌گذاری و توسعه برند

✓ تدوین برنامه آموزش و توانمندسازی: شامل برگزاری کارگاه‌های آموزشی در زمینه‌های کشاورزی مدرن، بسته‌بندی، بازاریابی و صادرات

صادرات

✓ ایجاد سازوکارهای تأمین مالی: بررسی راهکارهای دریافت تسهیلات بانکی، جذب سرمایه‌گذاران و مشارکت با شرکت‌های داخلی

و خارجی

✓ تعریف معیارهای عضویت در شبکه: تعیین شرایط لازم برای پیوستن اعضای جدید به شبکه

گام سوم: توسعه همکاری‌ها و تعاملات بین‌بخشی

✓ ایجاد ارتباط با سازمان‌های دولتی: مانند وزارت جهاد کشاورزی، اتاق بازرگانی و سازمان توسعه تجارت ایران برای دریافت حمایت‌های لازم

✓ برقراری ارتباط با شبکه‌های بین‌المللی: تعامل با اتحادیه‌های فندق کشورهای دیگر برای تسهیل همکاری‌های تجاری

✓ جذب حمایت‌های دولتی و تسهیلات مالی: پیگیری دریافت وام‌های کم‌بهره و مشوق‌های صادراتی از دولت

✓ همکاری با مراکز تحقیقاتی و دانشگاه‌ها: توسعه روش‌های نوین کشت، اصلاح نژاد فندق و فناوری‌های فرآوری

گام چهارم: تقویت برندینگ و بازاریابی فندق گیلان

✓ طراحی برند مشترک: ایجاد یک برند اختصاصی برای فندق گیلان به‌عنوان محصولی باکیفیت و متمایز

✓ بهبود فرآیند بسته‌بندی و استانداردسازی: توسعه بسته‌بندی‌های مناسب با استانداردهای بین‌المللی برای صادرات

✓ حضور در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی: مشارکت در نمایشگاه‌های صنایع غذایی و کشاورزی برای معرفی محصول به بازارهای

جهانی

✓ راه‌اندازی پلتفرم آنلاین برای فروش و بازاریابی: ایجاد سایت رسمی و پلتفرم‌های دیجیتال برای فروش مستقیم فندق و

فرآورده‌های آن

گام پنجم: پایش عملکرد و بهبود مستمر

✓ ایجاد شاخص‌های عملکردی (KPI): تعریف معیارهایی برای سنجش موفقیت شبکه مانند افزایش تولید، رشد صادرات و جذب

سرمایه‌گذاری

✓ برگزاری جلسات بازبینی دوره‌ای: تحلیل عملکرد شبکه و دریافت بازخورد از اعضا برای بهبود فرآیندها

✓ اصلاح و توسعه استراتژی‌ها: بازنگری در سیاست‌های شبکه براساس تحولات بازار و نیازهای جدید

تشکیل شبکه تخصصی فندق گیلان نه تنها باعث افزایش بهره‌وری و کاهش مشکلات تولیدکنندگان خواهد شد، بلکه به توسعه صادرات، برندسازی و ارتقای کیفیت محصول کمک شایانی می‌کند. اجرای این برنامه عملیاتی، نیازمند تعامل گسترده میان کشاورزان، فعالان صنعتی، دولت و سرمایه‌گذاران است. با بهره‌گیری از این استراتژی‌ها، گیلان می‌تواند به یکی از قطب‌های برتر تولید و صادرات فندق در منطقه تبدیل شود.

فصل هفدهم:

چشم‌انداز آینده صنعت فندق گیلان و نقش شبکه‌های صنفی در آن

صنعت فندق گیلان به عنوان یکی از محصولات استراتژیک کشاورزی استان، پتانسیل بالایی برای رشد و توسعه در سال‌های آینده دارد. این صنعت نه تنها می‌تواند نیازهای داخلی را تأمین کند، بلکه ظرفیت بالایی برای صادرات و رقابت در بازارهای بین‌المللی نیز دارد. با توجه به روندهای جهانی در کشاورزی پایدار، افزایش تقاضای جهانی برای محصولات ارگانیک، توسعه فناوری‌های کشاورزی و رشد صنایع فرآوری فندق، آینده این صنعت به شدت وابسته به یکپارچه‌سازی زنجیره تأمین، استفاده از تکنولوژی‌های مدرن و نقش‌آفرینی شبکه‌های صنفی و تخصصی خواهد بود.

در این بخش، چشم‌انداز آینده صنعت فندق در گیلان و نقش کلیدی شبکه‌های صنفی در آن بررسی می‌شود.

۱۷-۱ عوامل کلیدی در آینده صنعت فندق گیلان

۱. توسعه باغات و افزایش بهره‌وری تولید

- ✓ افزایش سطح زیرکشت فندق و اصلاح نژادها برای بهبود عملکرد و کاهش آسیب‌پذیری در برابر تغییرات اقلیمی
- ✓ استفاده از فناوری‌های نوین کشاورزی مانند سیستم‌های آبیاری هوشمند، پهپادهای کشاورزی و به‌کارگیری هوش مصنوعی در پایش مزارع

- ✓ توسعه باغات ارگانیک فندق برای ورود به بازارهای خاص و صادرات به اروپا و کشورهای حاشیه خلیج فارس

۲. ایجاد و توسعه صنایع فرآوری و بسته‌بندی

- ✓ افزایش ظرفیت صنایع تبدیلی فندق (مانند تولید کره فندق، شکلات‌های فندقی و روغن فندق) برای افزایش ارزش افزوده
- ✓ بهبود تکنولوژی‌های بسته‌بندی و انبارداری برای افزایش ماندگاری محصول و کاهش ضایعات
- ✓ استانداردسازی محصولات فندق گیلان مطابق با الزامات بین‌المللی برای تسهیل صادرات

۳. توسعه بازارهای داخلی و بین‌المللی

- ✓ تدوین استراتژی‌های بازاریابی نوین برای معرفی فندق گیلان به مصرف‌کنندگان داخلی و خارجی
- ✓ ایجاد برند مشترک فندق گیلان برای تقویت هویت تجاری و جذب مشتریان جهانی

✓ گسترش صادرات به کشورهای دارای تقاضای بالا مانند چین، هند، ترکیه و کشورهای اروپایی

۱۷-۲- نقش شبکه‌های صنفی در آینده صنعت فندق گیلان

یکی از اصلی‌ترین چالش‌های صنعت فندق در گیلان، نبود یکپارچگی و هماهنگی در زنجیره تأمین و بازاریابی است. شبکه‌های صنفی و تخصصی می‌توانند با ایجاد هم‌افزایی میان کشاورزان، تولیدکنندگان، فرآوری‌کنندگان و صادرکنندگان، صنعت فندق را به سمت حرفه‌ای‌تر شدن هدایت کنند. در ادامه، نقش کلیدی شبکه‌های صنفی در آینده صنعت فندق گیلان بررسی شده است.

۱. هماهنگی و یکپارچگی در زنجیره تأمین

- ◆ اتصال تولیدکنندگان به صنایع فرآوری و بازارهای صادراتی برای حذف واسطه‌ها و افزایش سود کشاورزان
- ◆ برگزاری جلسات و نشست‌های تخصصی برای تبادل دانش و تجربیات در بین فعالان صنعت
- ◆ ایجاد زیرساخت‌های مشترک مانند مراکز خرید، انبارداری و بسته‌بندی استاندارد

۲. حمایت از کشاورزان و افزایش بهره‌وری تولید

- ◆ توسعه برنامه‌های آموزشی و مهارتی برای کشاورزان در زمینه مدیریت باغات، افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها
- ◆ ایجاد صندوق‌های حمایتی و تسهیلات مالی برای تأمین سرمایه موردنیاز کشاورزان و فرآوری‌کنندگان
- ◆ تسهیل دسترسی به تکنولوژی‌های کشاورزی نوین از طریق مشارکت با مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی

۳. بازاریابی و برندینگ مشترک

- ◆ ایجاد برند مشترک "فندق گیلان" برای تقویت هویت تجاری و افزایش رقابت‌پذیری در بازارهای داخلی و خارجی
- ◆ اجرای کمپین‌های تبلیغاتی و بازاریابی دیجیتال برای معرفی فندق گیلان به بازارهای جدید
- ◆ توسعه همکاری‌های بین‌المللی و حضور در نمایشگاه‌های جهانی برای گسترش بازارهای صادراتی

۴. ایجاد سازوکارهای حمایتی و سیاست‌گذاری

- ♦ افزایش تعامل با دولت و نهادهای مرتبط برای دریافت تسهیلات و حمایت‌های قانونی
- ♦ برگزاری جلسات مشترک با سیاست‌گذاران برای تدوین قوانین حمایتی در حوزه تولید و صادرات فندق
- ♦ ایجاد نظام قیمت‌گذاری شفاف و پایدار برای جلوگیری از نوسانات قیمتی و حمایت از تولیدکنندگان

۱۷-۳- چشم‌انداز ۱۰ ساله صنعت فندق گیلان با نقش‌آفرینی شبکه‌های صنفی

اگر شبکه‌های صنفی و تخصصی به‌طور مؤثر در صنعت فندق گیلان شکل بگیرند و فعالیت کنند، می‌توان چشم‌انداز زیر را برای ۱۰ سال آینده متصور شد:

🌱 افزایش بهره‌وری تولید تا ۳۰٪ از طریق فناوری‌های نوین کشاورزی

📊 افزایش صادرات فندق گیلان حداقل تا ۲ برابر حجم کنونی

🏭 ایجاد صنایع فرآوری مدرن و توسعه بازارهای جدید مانند محصولات فندقی ارگانیک

🌐 کسب سهم بیشتر در بازارهای جهانی با ثبت برند "فندق گیلان"

👨🌾 افزایش درآمد و رفاه کشاورزان با حذف واسطه‌ها و بهبود زنجیره ارزش

۱۷-۴- نتیجه‌گیری: آینده روشن صنعت فندق با شبکه‌سازی و همکاری

صنعت فندق گیلان ظرفیت‌های بی‌نظیری برای توسعه دارد، اما این رشد بدون همکاری و شبکه‌سازی امکان‌پذیر نیست. ایجاد یک شبکه صنفی قوی از کشاورزان، فرآوری‌کنندگان و صادرکنندگان می‌تواند به رفع چالش‌های زنجیره تأمین، توسعه بازارهای صادراتی، بهبود کیفیت محصول و افزایش سودآوری صنعت فندق کمک کند.

برای تحقق این آینده، باید سیاست‌گذاری‌های هوشمندانه‌ای تدوین شود و حمایت‌های مالی، فنی و قانونی از تولیدکنندگان صورت گیرد. در صورتی که این اقدامات اجرایی شوند، گیلان می‌تواند به یکی از قطب‌های اصلی تولید و صادرات فندق در منطقه تبدیل شود و جایگاه خود را در بازارهای جهانی تثبیت کند.

فصل هجدهم:

جمع‌بندی و توصیه‌های سیاست‌گذاری برای توسعه پایدار

صنعت فندق در گیلان

صنعت فندق در گیلان یکی از مهم‌ترین بخش‌های کشاورزی استان محسوب می‌شود که علاوه بر تأمین نیاز داخلی، ظرفیت بالایی برای صادرات و ارزآوری دارد. با این حال، چالش‌هایی مانند ضعف در زنجیره ارزش، نبود زیرساخت‌های فرآوری، عدم دسترسی به بازارهای بین‌المللی و نوسانات قیمتی مانع از رشد پایدار این صنعت شده است. برای توسعه پایدار این بخش، باید سیاست‌گذاری‌هایی دقیق و اجرایی تدوین شود که هم کشاورزان و تولیدکنندگان را توانمند کند و هم صنعت فندق را به سمت مدرن‌سازی و افزایش رقابت‌پذیری سوق دهد. در ادامه، جمع‌بندی وضعیت فعلی و توصیه‌های سیاستی ارائه شده است.

۱۸-۱- جمع‌بندی وضعیت فعلی صنعت فندق در گیلان

۱. نقاط قوت صنعت فندق در گیلان

✓ سهم بالای گیلان در تولید فندق کشور (حدود ۸۵٪ از کل تولید فندق ایران)

✓ اقلیم مناسب و خاک حاصلخیز برای توسعه باغات فندق

✓ وجود نیروی کار ماهر و تجربه طولانی در کشت فندق

✓ ظرفیت صادراتی بالا به کشورهای منطقه و اروپا

۲. چالش‌های اصلی صنعت فندق در گیلان

▶ عدم استفاده از فناوری‌های مدرن کشاورزی (بهره‌وری پایین در تولید)

▶ ضعف در زیرساخت‌های فرآوری و بسته‌بندی (نبود صنایع تبدیلی پیشرفته)

▶ عدم یکپارچگی در زنجیره تأمین و نبود شبکه تخصصی

▶ مشکلات بازاریابی و عدم دسترسی به بازارهای صادراتی پایدار

▶ عدم حمایت کافی از سوی سیاست‌گذاران و نبود تسهیلات مالی کافی

۱۸-۲- توصیه‌های سیاست‌گذاری برای توسعه پایدار صنعت فندق

۱. توسعه زنجیره ارزش و افزایش بهره‌وری

- ♦ حمایت از کشاورزان برای استفاده از روش‌های نوین کشاورزی مانند مکانیزاسیون، آبیاری قطره‌ای و مدیریت بهینه باغات
- ♦ توسعه صنایع فرآوری، بسته‌بندی و برندسازی برای افزایش ارزش افزوده محصول
- ♦ ایجاد پایانه‌های صادراتی و مراکز خرید تضمینی برای کاهش نوسانات قیمتی و حمایت از تولیدکنندگان

۲. تقویت زیرساخت‌های صادراتی و بازاریابی

- ♦ راه‌اندازی برند مشترک فندق گیلان و استفاده از نشان جغرافیایی برای معرفی محصول در بازارهای بین‌المللی
- ♦ ایجاد دفاتر تجاری در کشورهای هدف صادراتی (مانند ترکیه، امارات، آلمان و چین)
- ♦ افزایش تعامل با شبکه‌های بین‌المللی صنعت فندق برای تبادل تجربیات و دسترسی به بازارهای جدید

۳. تأمین مالی و حمایت از سرمایه‌گذاری در صنعت فندق

- ♦ تسهیل دسترسی کشاورزان و تولیدکنندگان به وام‌های کم‌بهره و حمایت‌های دولتی
- ♦ ایجاد صندوق حمایتی برای نوسازی باغات فندق و توسعه فناوری‌های نوین
- ♦ جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی برای توسعه صنایع تبدیلی و زنجیره تأمین

۴. ایجاد شبکه تخصصی فندق گیلان و توانمندسازی کشاورزان

- ♦ تأسیس اتحادیه یا شبکه صنفی فندق‌کاران گیلان برای افزایش قدرت چانه‌زنی و رفع مشکلات مشترک
- ♦ برگزاری دوره‌های آموزشی برای کشاورزان و تولیدکنندگان در زمینه روش‌های نوین کشت، فرآوری و بازاریابی
- ♦ توسعه تحقیقات علمی و فناوری در زمینه اصلاح نژاد فندق، بهبود عملکرد باغات و توسعه فرآورده‌های جدید

۵. سیاست‌های حمایتی دولت و نقش نهادهای مرتبط

- ♦ تدوین استراتژی ملی برای توسعه صنعت فندق و گنجاندن آن در برنامه‌های توسعه کشاورزی
- ♦ توسعه همکاری‌های بین‌المللی با کشورهای پیشرو در صنعت فندق (مانند ترکیه، ایتالیا و آذربایجان)
- ♦ افزایش نقش اتاق بازرگانی، جهاد کشاورزی و اتحادیه‌های تعاونی در حمایت از تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق

۱۸-۳- نتیجه‌گیری و گام‌های پیشنهادی برای اجرا

- ✓ ایجاد یک شبکه تخصصی فندق در گیلان که تولیدکنندگان، فرآوری‌کنندگان، صادرکنندگان و سیاست‌گذاران را گرد هم آورد
- ✓ سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های فرآوری، بسته‌بندی و بازاریابی برای بهبود کیفیت و افزایش صادرات
- ✓ توسعه تحقیقات و آموزش کشاورزان برای افزایش بهره‌وری و سازگاری با تغییرات اقلیمی
- ✓ جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی برای توسعه بخش‌های مختلف زنجیره ارزش فندق
- ✓ حمایت‌های سیاستی و دولتی هدفمند برای حل مشکلات تأمین مالی، صادرات و توسعه بازار

با اجرای این سیاست‌ها، صنعت فندق گیلان می‌تواند در مسیر توسعه پایدار قرار گیرد و به‌عنوان یکی از مزیت‌های اقتصادی استان، سهم بیشتری از بازارهای داخلی و بین‌المللی کسب کند.

همچنین با توجه به شروع فعالیت پروژه توسعه خوشه فندق استان گیلان از سال ۱۴۰۱، در صدد آن هستیم که با تشکیل شبکه فراگیر تخصصی فندق، خوشه را پس از خروج عامل توسعه به این شبکه تحویل دهیم. در همین راستا هسته اولیه این شبکه متشکل از ۱۵ عضو شناسایی و با ارائه درخواست به اتاق بازرگانی گیلان مقدمات لازم برای تشکیل آن فراهم گردیده است.